

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

7. Lietišķo pētījumu konference

TĒŽU KRĀJUMS

Jēkabpils

2018

Par tēzēs atspoguļotajiem faktiem, viedokļiem un terminoloģiju atbild autori

Tēžu krājuma redakcijas komisija:

Mg.phil. Ināra Upeniece

Dr.oec. Ingrīda Veipa

Mg.paed. Jurijs Zamarajevs

Studiju daļas lietvedības sekretāre Ilze Volka

SATURS

1. GRĀMATVEDĪBAS MĀKOŅA PROGRAMMAS	5
2. PROJEKTU VĒRTĒŠANA UN BIEŽĀK PIEĻAUTĀS KĻŪDAS	5
3. AR SAIMNIECISKO DARBĪBU NESAISTĪTO IZDEVUMU UZSKAITE UN UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS	7
4. REVIDENTAM IZVIRZĪTĀS PRASĪBAS	8
5. LATGALES MĀKSLAS GALERIJAS.....	9
6. PROJEKTU PUBLICITĀTE	10
7. PERSONU DATU AIZSARDZĪBAS PRINCIPI.....	11
8. PRIEKŠROCĪBAS UN TRŪKUMI DARBĀ AR NOTEBOOKS, NETBOOKS UN PLAUKSTAS DATORIEM.	12
9. GADA INVENTARIZĀCIJA.....	13
10. JOB SWAP IN EUROPE.....	14
11. JOB SWAP	15
12. POSTER “MY 7 SURPRISES IN CANADA”	16
13. REPREZENTĀCIJAS UN PERSONĀLA ILGTSPĒJAS PASĀKUMU IZMAKSU UZSKAITE UN UIN	17
14. STRESS DARBA VIETĀ	18
15. MARŠRUTĒTĀJA MIKROTIK UZSTĀDĪŠANA UN KONFIGURĒŠANA UZŅĒMUMĀ	19
16. GRĀMATVEDĪBAS “MĀKOŅA PROGRAMMA” “EKONTS”	19
17. JAUNO UZŅĒMĒJU ATBALSTA PROGRAMMAS ZEMGALES REĢIONĀ.....	20
18. IZDEĢŠANAS SINDROMS JĒKABPILS AGROBIZNESĀ KOLEDŽĢAS PEDAGOGU VIDŪ.....	21
19. B1 VITAMĪNA KVANTITĀTĪVĀ UN KVALITĀTĪVĀ PIERĀDĪŠANA PĀRTIKAS PRODUKTOS	22
20. PROS AND CONS OF TELECOMMUTING	23
21. BIZNESĀ ŽURNĀLA “FORBES” IETEKMĪĢĀKĪE UZŅĒMĒJI PASAULĒ.....	25
22. DOKUMENTĀ JURIDISKĀ SPĒKA NODROŠINĀŠANA	26
23. MĀJSAIMNIECĪBAS BUDŽETS	27
24. DAUDZDŽĪVOKĻU DŽĪVOJĀMĀS MĀJĀS VIESTURA IELĀ 12C, JĒKABPILĪ PĀRVALDĪŠANĀS PROCESS SĪA “JK NAMU PĀRVALDE”	28
25. DATU BĀZU AIZSARDZĪBA	29

26. JAUNUZŅĒMUMU IZVEIDE LATVIJĀ.....	30
27. KOMERCDARBĪBAS ATBALSTA PROGRAMMU UN UZŅĒMĒJU BIEDRĪBU LOMA - SEKMĪGA BIZNESA PAMATS	31
28. STATISTIKAS SAISTĪBA AR CITĀM ZINĀTNĒM.....	32
29. “MĀKOŅA PROGRAMMAS” GRĀMATVEDĪBAS IZMANTOŠANAI	33
30. “MĀKOŅA PROGRAMMAS” UZŅĒMĒJDARBĪBAS ORGANIZĒŠANAI	34
31. CRM IESPĒJAMIE RISINĀJUMI TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMOS.....	35
32. PAŠVALDĪBU UN UZŅĒMĒJU SADARBĪBA ZEMGALES REĢIONĀ	35
33. JAUNO UZŅĒMĒJU ATBALSTA PROGRAMMAS BALTIJAS VALSTĪS	36
34. LIKUMS „PAR GRĀMATVEDĪBU”, BŪTISKĀKIE GROZĪJUMI	37
35. MADONAS UN JĒKABPILS PAŠVALDĪBU ATBALSTA INSTRUMENTI UZŅĒMĒJIEM	38
36. FINANŠU RĀDĪTĀJU IZMANTOŠANA UZŅĒMUMU EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒŠANĀ	39
37. LATVIJAS IZCILĀKIE EKSPORTA ZĪMOLI.....	40
38. KOMERSANTU VEIDI UN NODARBOŠANĀS ZEMGALES UN VIDZEMES REĢIONOS	42
39. MĀJSAIMNIECĪBAS BUDŽETS	43
40. SAULES BATERIJAS EKONOMISKAIS IZDEVĪGUMS LATVIJĀ.....	44
41. EUROPEAN LANGUAGE PORTFOLIO	45
42. PERSONAS DATU AIZSARDZĪBAS PRINCIPI.....	46
43. CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMI, KUROS IR IESAISTĪTI GĀJĒJI, TO CĒLOŅI UN SEKAS	47
44. VIRTUĀLO PALĪGU (CHAT BOT) IZMANTOŠANAS PIEMĒRI 3 INTERNET MĀJAS LAPĀS	48

Alla Ņemcova
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
nemcova.alla@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.sc.pol. **Laura Rakova**

GRĀMATVEDĪBAS MĀKOŅA PROGRAMMAS

Atslēgas vārdi: mākoņprogramma, grāmatvedības programma mākonī, programmas ieguvumi.

Pētījuma mērķis: Pētīt mākoņa programmu 1C grāmatvedība 8.

Uzdevumi:

1. Apskatīt kādas priekšrocības sniedz 1C grāmatvedības programma mākonī.
2. Apskatīt kādas dokumentu uzskaites veic 1C programma.
3. Izstrādāt secinājumus un priekšlikumus.

Metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode.

Rezultāti: Grāmatvedības programmas lietošana mākonī nodrošina grāmatvedības uzskaites sistēmas automatizāciju. Ir iespēja kārtot vairāku organizāciju uzskaiti vienotā informācijas bāzē. Tā ir ērta darba procesa uzskaites sistēma, tā palielina produktivitāti un samazina laiku, lai sagatavotu un izveidotu dokumentus. Grāmatvedības dokumentu glabāšana tiešsaistē samazina papīra veidā dokumentu daudzumu. Ieguvums – datora bojāšanas gadījumā, nepastāv risks pazaudēt uzņēmuma datus, jo dati atrodas “datu glabāšanas mākoņservisā”. 1C grāmatvedības programma sniedz gandrīz visus risinājumus, ar kādam var saskarties grāmatvedības uzņēmums.

Informācijas avotu saraksts:

1. Interneta resursi: <http://www.andi.lv/lv/programs/buhg8/>
2. Interneta resursi: <http://www.elmi.lv/site/296/1cAccounting8.aspx>
3. Interneta resursi: <http://gramatniekugilde.lv/kapec-izmantot-makonu-tehnologijas-gramatvediba/>
4. Interneta resursi: <https://blog.paytraq.lv/ka-gramatvedibas-programma-makoni-var-veicinat-jusu-uznemejdarbibu/>

Zaiga Dadzīte

dadzite.zaiga@jak.lv

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Darba vadītāja: Mg.paed., mg.oec. **Eleonora Martemjanova**

PROJEKTU VĒRTĒŠANA UN BIEŽĀK PIELAUTĀS KĻŪDAS

Atslēgas vārdi: projekti, vērtēšanas kritēriji, biežāk pielautās kļūdas.

Pētījuma mērķis: Izpētīt iesniegto projektu vērtēšanu, noskaidrot kādas kļūdas visbiežāk pieļauj projektā vadītāji.

Uzdevumi:

1. Noskaidrot kādās grupās iedala projektu vērtēšanas kritērijus.

2. Izpētīt, kādi kritēriji ietilpst katrā kritēriju grupā.
3. Aplūkot biežāk pieļautās kļūdas projektu veidošanā un īstenošanā.

Metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode.

Rezultāti: Projektu vērtēšanas kritērijus iedala četrās grupās: prasības projekta iesnieguma iesniedzējam; tehniski/administratīvie kritēriji; atbilstības kritēriji; kvalitātes kritēriji.

Katra projekta konkrētos vērtēšanas kritērijus var atrast ar projektu saistītajos noteikumos. Atkarībā no projekta finansētāja, kritēriji ir noteikti projekta nolikumā, vadlīnijās, noteikumos.

Kritēriji katram projektam atšķiras. Nav vienu universālu kritēriju, jo uz katru projektu attiecas citas prasības. Kritērijus vērtē ar noteiktu punktu daudzumu. Ir noteikts minimālais punktu skaits, kas ir jāsasniedz, lai projekts netiktu noraidīts.

Visbiežāk pieļautās kļūdas projektu veidošanā un īstenošanā saistās ar to, ka vadītāji vēlas projektā iekļaut pēc iespējas vairāk: dažādas mērķa grupas, dažādu problēmu risināšana utt. Bieži vien, projekta īstenošanas laikā netiek pareizi atspoguļots projekta progress.

Projektu vadītājiem ir iespējams izpētīt savu projektu vērtēšanas kritērijus un pēc tiem vadīties, lai viņu projekti netiktu noraidīti. Centrālā finanšu un līgumu aģentūra veic projektu izstrādē un vadīšanā biežāk pieļauto kļūdu apkopošanu, kas var palīdzēt projektu vadītājiem.

Informācijas avotu saraksts:

1. Ministru kabineta noteikumi Nr.998. Pieņemts: 01.09.2009. Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 144 (4130), 10.09.2009. <https://likumi.lv/doc.php?id=197330> (09.11.2018.)
2. Eiropas Savienības fondu tehniskās palīdzības projektu iesniegumu vērtēšanas metodika https://www.cfla.gov.lv/userfiles/files/Tehniska_palidziba/ES_fondu_TP_proj_iesnieg_vertesanas_metodika_20092011.pdf (09.11.2018.)
3. Biežāk pieļautās kļūdas projektu īstenošanā https://www.cfla.gov.lv/userfiles/files/1214_2k_biezakas_kludas_15122017.pdf (09.11.2018.)
4. IIF 4.pielikums «Projekta iesnieguma kvalitātes vērtēšanas kritēriji» http://www.viaa.gov.lv/files/news/8095/iif_4_pielikums_3.pdf (09.11.2018.)
5. Projekta iesnieguma atbilstības tehniski/ administratīvajiem kritērijiem un atbilstības kritērijiem vērtēšanas veidlapa https://www.cfla.gov.lv/userfiles/files/Tehniska_palidziba/Proj_iesnieg_vertesanas_veidlapas_2k.pdf (09.11.2018.)

Ilze Florence
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
florencelilze@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec., mg.paed. **Eleonora Martemjanova**

AR SAIMNIECISKO DARBĪBU NESAIŠTĪTO IZDEVUMU UZSKAITE UN UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Atslēgas vārdi: izdevumi nodokļa maksātāja personīgajiem labumiem, dāvinājumi, ziedojumi, ar saimniecisko darbību nesaistītie aktīvi un to nolietojums, reprezentācijas un personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi, noziedzīga nodarījuma izdevumi, virslimita resursu izlietojums.

Pētījuma mērķis: Izprast ar saimniecisko darbību nesaistīto izdevumu ekonomisko būtību.

Uzdevumi:

1. Izpētīt normatīvo aktu regulējumu un teorētiskos jautājumus.
2. Noskaidrot ar saimniecisko darbību nesaistīto izdevumu ietekmi uz UIN.
3. Apkopot iegūto informāciju.

Rezultāti: Identificējot ar saimniecisko darbību nesaistītus izdevumus, tos vērtē ne tikai atbilstoši juridiskajai formai, bet arī darījuma ekonomiskajai būtībai.

Ar saimniecisko darbību nesaistītie izdevumi skaitās nosacīti sadalītā peļņa, kas veido ar nodokli apliekamo bāzi. Nodokļa bāze veidojas no nodokļa objektiem.

Visi ar saimniecisko darbību nesaistīto izdevumu veidi ir uzskaitīt UIN likuma 8.pantā.

Atbilstoši UIN likumam izdevumus, kas saskaņā ar likuma normām veido ar UIN apliekamu objektu, iekļauj ar nodokli apliekamajā bāzē tad, kad šim izdevumu objektam tiek izveidotas saistības, neatkarīgi no maksājuma veikšanas brīža.

Pie izdevumiem, kas nav ekonomiski saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita arī krājumu zudumus, kas pārsniedz nodokļa maksātāja plānoto zudumu normatīvus pārskata gadam.

UIN deklarācijā summas norāda tikai *euro*. Summu līdz 49 centiem atmet, bet summu, sākot ar 50 centiem, noapaļo uz augšu līdz vienam *euro*.

UIN likme - 20 % apmērā no ar nodokli apliekamās bāzes, kura tiek dalīta ar koeficientu 0,8.

Informācijas avotu saraksts:

1. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums: LR likums. Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 222 (5540), 12.11.2015.
2. Uzņēmumu ienākuma nodokļa likums: LR likums. Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 156 (5983), 08.08.2017.
3. Noteikumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā iekļaujamo informāciju: MK noteikumi Nr. 93. Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 34 (6120), 16.02.2018.

4. Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi: MK noteikumi Nr.677. Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 237 (6064), 30.11.2017.
5. Tuvojas laiks iesniegt pirmo UIN deklarāciju atbilstoši jaunajai kārtībai
6. <https://lvportals.lv/dienaskartiba/297186-tuvojas-laiks-iesniegt-pirmo-uin-deklaraciju-atbilstosi-jaunajai-kartibai-2018>
7. Prezentācija "Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā"
<https://www.vid.gov.lv/lv/vid-seminaru-materiali>

Tatjana Horina

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

horina.tatjana@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Laura Lazdiņa-Paegle**

REVIDENTAM IZVIRZĪTĀS PRASĪBAS

Atslēgas vārdi: revīzijas pakalpojumu likums, zvērināts revidents, prasības.

Pētījuma mērķis: Izpētīt, kādas ir revidentiem izvirzītās prasības.

Uzdevumi:

1. Izpētīt Revīzijas pakalpojumu likumu.
2. Izdarīt secinājumus par iegūto informāciju.

Metodes: Informācijas analīze.

Rezultāti: Lai kļūtu par zvērinātu revidentu, personai ir jānokārto kvalifikācijas eksāmeni, jāsaņem zvērināta revidenta sertifikāts un jābūt ierakstītai Zvērinātu revidentu reģistrā.

Zvērināta revidenta kvalifikācijas eksāmenus ir tiesīga kārtot persona, kura ir sasniegusi 25 gadu vecumu, prot latviešu valodu, ir Latvijas Republikā vai ārvalstīs ieguvusi augstāko izglītību ekonomikas, vadības vai finanšu jomā vai arī ārvalstīs ieguvusi attiecīgās valsts revidenta kvalifikāciju, ir ieguvusi Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas atzītu vismaz triju gadu pieredzi klienta gada pārskatu pārbaudē, kā arī finanšu revīzijā, un ir persona ar nevainojamu reputāciju.

Informācijas avotu saraksts:

1. Revīzijas pakalpojumu likums: Latvijas Republikas likums. Pieņemts 03.05.2001., publicēts: Latvijas Vēstnesis Nr.78 (2465) 22.05.2001.
2. Daņēviča D. Finanšu pārskatu revīzija. Starptautiskie revīzijas standarti Biznesa augstskola „Turība”, 2003., 128 lpp.
3. <http://lzra.lv/informacija-pretendentiem.html>

Anna Līva Knodze
Jēkabpils 3.vidusskola
anna.knodze@gmail.com

Darba vadītāja: vizuālās mākslas skolotāja **Sarmīte Lapīņa**

LATGALES MĀKSLAS GALERIJAS

Atslēgas vārdi: mākslas galerija, eksponēt, menedžments.

Pētījuma mērķis: Iepazīt un izziņāt Latgales mākslas galeriju attīstību un pašreizējo darbību.

Uzdevumi:

1. Apzināt Latgalē esošās mākslas galerijas.
2. Noskaidrot to veidošanās vēsturi.
3. Iepazīt to uzturēšanas nosacījumus.
4. Apstrādāt datus.
5. Veikt zinātniski pētnieciskā darba rezultātu analīzi un izdarīt secinājumus.

Metodes: dokumentu analīze, kvalitatīvā pētījuma metode (intervija), novērošana, statistiskā novērošana, statistiskā analīze.

Rezultāti: Ēku un atsevišķu telpu, kurās izvietoti mākslas darbi, izveidi un turpmāko darbību nosaka finansiālās iespējas (privātie ienākumi, sponsoru atbalsts, īstenoti projekti), kā arī pieredze.

Vecākā no pētītajām galerijām ir Jēkabpils galerija "Mans's", kura ir viena no pirmajām privātajām galerijām Latvijā. Šī galerija atšķiras. Tās pastāvēšana galvenokārt ir atkarīga no apmeklētāju skaita, jo "Mans'a" ekonomiskais stāvoklis balstās uz ieņēmumiem no kosmētikas līdzekļu mazumtirdzniecības.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs ir vienīgā vieta Austrumeiropā, kurā var apskatīt mākslinieka Marka Rotko oriģināldarbus. No manis apskatītajām galerijām, šīs vietas izveidei bija nepieciešami vislielākie finansiālie ieguldījumi, jo bija vajadzīga plašas teritorijas atjaunošana. Tos piešķīra valsts, ERAF un pašvaldība.

Līvānu mūsdienu mākslas galerija, 3 gadus jauna, pazīstama ar organizētajiem netradicionālajiem pasākumiem, kā arī ievērojamām izstāžu aktivitātēm, kuru organizēšanu ir uzņēmušies tās īpašnieki Lāsma un Raimonds Vinduļi.

Menedžments un mārketingis ir mākslas galeriju pastāvēšanas pamatā, taču valdošā atmosfēra mākslas galerijās ir iespēja cilvēkiem uz brīdi izrauties no dzīves straujā ritma un nesteidzīgi sajust mākslas darbu īpašo enerģētiku.

Informācijas avotu saraksts:

1. Par Jēkabpils mākslas galeriju "Mans's". <http://manss.lv/page4.html>
2. Daugavpils Marka Rotko mākslas centra izveide.
<https://www.rothkocenter.com/projekti>
3. Līvānu mūsdienu mākslas galerija.
<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/maksla/livanos-atklata-musdienu-makslas-galerija.a192326/>
4. Pašas veikto interviju dati.

Sanita Lauska
lauska.sanita@jak.lv
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Darba vadītājs: Mg.paed., mg.oec. **Eleonora Martemjanova**

PROJEKTU PUBLICITĀTE

Atslēgas vārdi: publicitātes līdzekļi - stends, plāksne, plakāts, reklāmas un reprezentatīvs materiāls, audiovizuāls materiāls.

Pētījuma mērķis: Izpētīt projektu publicitātes veidus, līdzekļus, noteikumus.

Uzdevumi:

1. Izpētīt pieejamo informāciju par projektu publicitātes veidiem, līdzekļiem.
2. Noskaidrot, kādām aktivitātēm nepieciešami konkrētie publicitātes veidi.
3. Izdarīt secinājumus par iegūto informāciju.
4. Prezentēt un iepazīstināt ar apkopoto informāciju Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Lietišķo pētījumu konferencē 2018. gada 28.novembrī.

Metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode.

Rezultāti: Noslēdzot līgumu vai vienošanos par projekta īstenošanu, finansējuma saņēmējs uzņemas visas projekta īstenošanas saistības, tostarp Eiropas Savienības Regulā noteikto publicitātes prasību ievērošanu.

Ja projekts sastāv no infrastruktūras vai būvdarbu finansēšanas, projektam piešķirtais kopējais publiskais finansējums par šādiem darbiem pārsniedz 500 000 EUR, ir obligāts informatīvais stends vai plāksne.

Noteiktie obligātie publicitātes līdzekļi ir informatīvais plakāts, pagaidu informatīvais stends, pastāvīga plāksne vai stends, kā arī nepieciešams izvietot informāciju tīmekļa vietnē, lietojot atsauci un informāciju par projekta finansētāju.

Informācijas un komunikācijas pasākumos finansējuma saņēmējam ir jāizmanto vizuālo elementu ansamblis, tā secība ir stingri noteikta un to mainīt nedrīkst. To var izvietot vienkrāsu versijā, ja tam ir pamatots iemesls. Vizuālo elementu ansamblis drīkst izvietot uz vienkrāsaina fona, iepriekš pārliecinoties, ka visi ansambļa elementi ir labi saskatāmi, ņemot vērā gan krāsu, gan lielumu.

Informācijas avotu saraksts:

1. Eiropas savienības fondu 2014 – 2020. gada plānošanas perioda publicitātes vadlīnijas:http://www.viaa.gov.lv/library/files/original/ES_fondu_publicitat_es_vadlinijas_2014_2020.pdf (01.10.2018)
2. Biežāk pieļautās kļūdas ES fondu projektu publicitātes prasību ievērošanā:
http://www.vidzeme.lv/upload/CFLA_ES_fondu_publicitates_kludas_26_05_15.pdf (01.10.2018)

Megija Lukaševiča
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lukasevica.megija@jak.lv
Darba vadītājs: Mg.iur. **Guntis Vaivods**

PERSONU DATU AIZSARDZĪBAS PRINCIPI

Atslēgas vārdi: regula, identifikators, sensitīvie dati, datu valsts inspekcija.

Pētījuma mērķis: Izpētīt cilvēku zināšanas par savu datu aizsardzību un konfidencialitāti.

Uzdevumi:

1. Pētīt teorētiskos informāciju avotus - "Fizisko personu datu apstrādes likums."
2. Iepazīties ar personu datu identifikatoriem.
3. Izveidot aptauju un noskaidrot cilvēku zināšanas par datu aizsardzību.

Metodes: Kvantitatīvā pētījuma metode (aptauja), monogrāfiskā.

Rezultāti: Personas dati ir informācija, kuru apkopojot var identificēt konkrētu personu. Visizplatītākie identifikatori, kas ļauj identificēt personu ir vārds, uzvārds un personas kods, tomēr šie dati nav vienīgie.

Personu dati ir privāta informācija.

Datu valsts inspekcija nosaka stingru kārtību, lai noteiktu datu apstrādes atbilstību normatīvo aktu prasībām.

Fizisko personu datu apstrādes likuma mērķis ir radīt tiesiskus priekšnoteikumus fiziskās personas datu aizsardzības sistēmas izveidošanai nacionālajā līmenī, paredzot šim nolūkam nepieciešamās institūcijas, nosakot to kompetenci un darbības pamatprincipus, kā arī reglamentējot datu aizsardzības speciālistu darbību un datu apstrādes un brīvas aprites noteikumus.

Stājoties spēkā datu aizsardzības regulai, jo projām ir daudz cilvēku, kuri lielu interesi nepievērš savu datu aizsardzībai.

Visizplatītākais veids, kā aizsargāt savus datus aptaujāto vidū, ir tos nepierakstīt un nublicēt nezināmās interneta vietnēs vai aptauju lapās, neiepazīstoties ar aptaujas saturu un mērķi.

Vislielākās cilvēku bažas ir par viņu datu konfidencialitāti uzņēmumu datu bāzēs, vai dati netiek publicēti bez viņu piekrišanas un tie netiek publicēti citām personām.

Informācijas avotu saraksts:

1. Fizisko personu datu aizsardzības likums <https://likumi.lv/ta/id/300099-fizisko-personu-datu-apstrades-likums> (12.11.2018.)
2. Datu valsts inspekcija <http://www.dvi.gov.lv/lv/> (12.11.2018.)
3. Personas datu aizsardzības regula <https://lvportals.lv/skaidrojumi/294871-kas-ir-personas-dati-vispariga-datu-aizsardzibas-regula-i-2018> (12.11.2018.)

PRIEKŠROCĪBAS UN TRŪKUMI DARBĀ AR NOTEBOOKS, NETBOOKS UN PLAUKSTAS DATORIEM.

Atslēgas vārdi: portatīvais dators jeb notebooks, netbooks, plaukstas dators, darba stacija.

Pētījuma mērķis: Pētīt un analizēt plusus un mīnusus darbā ar trīs veida datoriem.

Uzdevumi:

1. Apkopot pamatinformāciju par trīs veida datoriem.
2. Saskatīt priekšrocības darbā ar katru no veidiem.
3. Apkopot trūkumus darbā ar katru no veidiem.
4. Apkopot iegūto informāciju un veikt secinājumus.

Rezultāti: Dotajā darbā tika izskatīti trīs datortehnikas veidi: portatīvais dators jeb Notebooks, Netbooks, plaukstas dators. Ka arī tika izskatīti viņu priekšrocības un trūkumi. Izejot no iepriekšteiktā, var secināt, ka mūsdienu portatīvai datortehnikai piemīt funkcijas, kuras ir galda stacionārajam datoram, kas ļauj katram lietotājam, neatkarīgi no darba, mācības, dzīvošanas vietas, vienmēr pa rokai turēt nepieciešamu informāciju.

Notebooks, Netbooks, Plaukstas datoru izgudrošana atver plašas perspektīvas viņu pielietošanā visdažādākās cilvēka darbības sfērās – ekonomiskās, tehniskās, humanitārās un vienkārši saimniecības. Ar katru gadu vairākums lietotāju pāriet uz mobilajām tehnoloģijām, būdami pārliecināti viņu efektivitātē.

Pasaules tirgus attīstības tendences, tādas, ka cenu samazinājums, jauno tehnoloģiju rašanas, līdz ar to konkurences saasinājums, ļauj mobilajiem datoriem pāriet no dārgo privilēģēto preču klāsta vieglāk pieejamo preču sarakstā.

Informācijas avotu saraksts:

1. Kā pareizi izvēlēties portatīvo datoru?
<http://www.toppc.lv/2015/03/31/ka-pareizi-izveleties-portativo-datoru/>
Datoru tipi
<http://profizgl.lu.lv/mod/book/view.php?id=22319&chapterid=6860>
2. Kā izvēlēties klēpjdatoru?
<http://www.rdveikals.lv/site/content/lv/604/K%C4%81-izv%C4%93%C4%93ties-kl%C4%93pjdatoru-.html>
3. Īsais ceļvedis datoru pasaulē: Kam pievērst uzmanību, izvēloties stacionāro datoru?

<http://www.la.lv/isais-celvedis-datoru-pasaule-kam-pieverst-uzmanibu-izveloties-stacionaro-datoru>

4. Kādi ir svarīgākie kritēriji, izvēloties portatīvo datoru?
http://epadomi.lv/tehnologijas/28062017kadi_ir_svarigakie_kriteriji_izveloties_p
5. Ko izvēlēties – portatīvo datoru vai planšeti? <http://www.bloggratis.lt/ko-izveleties-portativo-datoru-vai-planseti/>
6. Viedtālrunis, planšete vai portatīvais dators – kura ir labākā izvēle ceļotājam?
<https://www.rekurzeme.lv/reklamraksti/viedtalrunis-plansete-vai-portativais-dators-kura-ir-labaka-izvele-celotajam-132359>
7. Elektroniskās “rotallietas” – planšetdators, portatīvais... Kā lai izvēlas?
<http://www.la.lv/elektroniskas-rotallietas-plansetdators-portativais-ka-lai-izvelas-3>
8. Portatīvie datori <http://tehnika.jautajums.lv/portativie-datori/20>

Renāte Meikšāne

Jekabpils Agrobiznesa koledža
meiksane.renate@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec., mg.paed. **Eleonora Martemjanova**

GADA INVENTARIZĀCIJA

Atslēgas vārdi: gada inventarizācija, inventarizācijas sagatavošanās process, pārbaude.

Inventarizāciju veic, nosakot uzņēmuma īpašuma vai lietojuma objektu apjomu dabā un salīdzinot ar debitoriem un kreditoriem prasījumu un saistību summas. Iegūtie rezultāti tiek atspoguļoti gada bilancē.

Darba ietvaros tiek izpētīta un izprasta gada inventarizācijas gaita un tās process atbilstoši Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām.

Pētījuma mērķis: Izpētīt gada inventarizācijas sagatavošanās posmus un norises gaitu dažādiem uzņēmuma līdzekļiem un to rašanās avotiem (bilances posteņiem šo ņemšu ārā)

Uzdevumi:

1. Studēt normatīvos aktus, kas regulē inventarizācijas norisi.
2. Izpētīt autoru publicētos materiālus par doto tēmu.
3. Izveidot secīgu gada inventarizācijas veikšanas norisi.

Metodes: Normatīvo aktu un autoru publikāciju analīze.

Rezultāti: Inventarizācija ir būtiska sastādot gada pārskatus, tādejādi nodrošinot patiesu un reālu informāciju. Gada inventarizācija ir apjomīgs un darbietilpīgs process, jo lielāks uzņēmums, jo nopietnāk un ilgstošāk ir jāgatavojas gada inventarizācijai. Atkarībā no uzņēmuma lieluma, inventarizāciju var veikt komisija vismaz 3 cilvēku sastāva, vai vienpersoniski. Inventarizācijas norises laiks var būt dažāds- trīs mēnešus pirms pārskata gada beigām un vienu mēnesi pēc tā. Vienmēr inventarizācijā piedalās

materiāli atbildīga persona. Inventarizācija sākas ar vadītāja rīkojumu par to, ka tiek veidota un apmācīta komisija, tiek veidoti inventarizācijas saraksti, noteikta inventarizācijas diena. Visi attaisnojuma dokumenti tiek iesniegti grāmatvedībā, grāmatvedība sagatavo datus par esošajiem apjomiem pēc pieejamās informācijas.

Informācijas avotu saraksts:

1. Par grāmatvedību. Latvijas Republikas likums. Pieņemts 14.10.1992. Publicēts: Ziņotājs 12.11.1992., Nr. 44. Pēdējie grozījumi 01.01.2018.
2. Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums. Latvijas Republikas likums. Pieņemts 22.10.2015. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 12.11.2015., Nr. 222.
3. Noteikumi par grāmatvedības kārošanu un organizāciju. MK noteikumi NR 585. Pieņemts 21.10.2002. Publicēts: Latvijas Vēstnesis 29.10.2003., Nr. 151.

Iveta Agnese Papaurele
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
papaurele.iveta-agnese@jak.lv

Ieva Kļaviņa
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
klavina.ieva@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed. **Gunita Ūdre**

JOB SWAP OPPORTUNITIES

Key words: job swap, business, positive impact.

The aim of research: to find out what exactly job swap is and explore how it can have a positive impact on future business activities.

The research methods: were studying internet sources, exploring video materials on the internet.

The tasks of the research:

To do research, to collect information.

To draw conclusions.

The results of the research were the following: A job swap is when two employees (with different job rules) exchange duties for a certain period of time. Usually the employees have comparable skills, so they can complete each other's tasks.

Job swapping can positively affect any business in more than one way. Business owners and managers can use their time wisely, to implement job swapping and improve the whole organization. If the employee and his/her manager agree that a job swap would be possible, the manager looks into the possibilities for such an arrangement with the relevant units. A written agreement is then made between the pairs involved, setting out the duration of the arrangement and the employee's specific duties during this period. There are many different objectives and benefits of such an initiative are as

follows: skill transfer/ knowledge transfer; back up creation; networking; boosts creativity; job rotation; less complains; discover new interests; bigger perspective.

Information sources:

1. <https://www.calendar.com/blog/job-swapping/>
2. <https://medarbejdere.au.dk/en/administration/hr/recruitment-and-employment/internaljobmobility-jobrotationogjobswaps/>
3. <https://www.managersorbit.com/job-swapping-benefits/>

Agrita Caune

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
caune.agrita@jak.lv

Evija Ziemele

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
ziemele.evija@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed. **Gunita Ūdre**

JOB SWAP

Key words: job swap, different roles, duties, objectives and benefits, swapping effective.

The aim of the research: to collect information about job swap as a new way how to make company's work more efficient and successful.

The research methods: studying information sources, comparing findings.

The tasks of the research:

1. To collect information about the term of job swap,
2. Gather information about why to introduce it in a company and how to do it to obtain the best results,
3. Compare its positive and negative impact,
4. draw conclusions.

The results of the research were the following: A job swap is when two employees with differing job roles exchange duties for a certain period of time. Usually the employees have somewhat comparable skills so they can complete each other's tasks.

To creating a successful job swap, company needs to use job swapping program, where is really important to follow all steps:

1. Explain the goals
2. Cross-train new hires first
3. Decrease the duration
4. Incentivize ideas

The benefits of the job swapping are such as skill transfer / knowledge transfer, back up creation, networking, boosting creativity, job rotation, fewer complaints, discovering new interests, bigger perspective for company and employees.

At any innovation there is a risk that it can fail. For this program it could be people who are not able to grow up to new technologies, so they do not really understand the benefits of the program.

In conclusion, it is true that things always seem brighter on the other side. However, it possibly might change when we know the reality of how things work on the other side too and realize who and what best fits in it. So, it acts like a therapy to those who are looking for a change, and to those who are not the best fit in their current role too.

Information sources:

1. <https://www.calendar.com/blog/job-swapping/>
2. <https://www.entrepreneur.com/article/229895>
3. <https://www.managersorbit.com/job-swapping-benefits/>

Santa Graua

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

graua.santa@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed. **Gunita Ūdre**

POSTER “MY 7 SURPRISES IN CANADA”

Key words: taxes, clock, traffic rules, parks, animals, Niagara Falls, shops

The aim of the research: to explore how people live in Canada, how they do shopping and what is more interesting to see there from the point of view of a Latvian student.

The tasks of the research: To find out what interesting factors were observed during the trip, compare these factors with them of Latvia, to draw conclusions.

The research methods: Research was made during the trip as an observation.

The results of the research were the following:

Summary is in form of poster in which researched results and conclusions.

Practical knowledge was gained together with new knowledge. During the trip it was learned that while shopping stores, the prices are labelled without VAT (value – added tax) but when paying for the product in cash register, VAT is added to total price.

Security of traffic is in high quality. Traffic is mostly regulated by traffic lights. In smaller streets, drivers must give a way to pedestrians and only then they can start the manoeuvre.

In the city there is relatively high amount of parks.

Time is measured in 12 hour format.

Canada is bordering with the USA, which makes group of waterfalls that consists of 3 waterfalls. These waterfalls are one of the most popular tourism objects in the whole world.

Zane Pārpuce
parpuce.zane@jak.lv
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Darba vadītāja: Mg.paed., mg.oec. **Eleonora Martemjanova**

REPREZENTĀCIJAS UN PERSONĀLA ILGTSPĒJAS PASĀKUMU

IZMAKSU UZSKAITE UN UIN

Atslēgas vārdi: reprezentācijas izmaksas, personāla ilgtspējas pasākumu izmaksas, uzņēmuma ienākuma nodoklis

Pētījuma mērķis: saprast, kas ir reprezentācijas un personāla ilgtspējas pasākumu izmaksas un kā tās ir saistītas ar uzņēmuma ienākuma nodokli.

Uzdevumi:

1. izpētīt normatīvos aktus par reprezentācijas un personāla ilgtspējas pasākumu izmaksām.
2. izpētīt Uzņēmuma ienākuma nodokļa likumu un Ministru kabineta noteikumus, kas saistīti ar UIN.
3. iegūt izpratni par reprezentācijas un personāla ilgtspējas pasākumu izmaksām.

Rezultāti: Reprezentācijas izdevumi ir izdevumi nodokļa maksātāja prestiža veidošanai un uzturēšanai sabiedrībā pieņemto standartu līmenī; darījumu partneru un sabiedrības partneru uzņemšanai un maltīšu rīkošanai un izdevumi par mazvērtīgajiem priekšmetiem, kuri satur komersanta zīmolu un tiek izplatīti, lai popularizētu nodokļa maksātāju.

Personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi ir izdevumi darbiniekiem paredzētu kolektīva motivēšanas pasākumu nodrošināšanai; izdevumi darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un atpakaļ; izdevumi par sociālās infrastruktūras objektiem (sporta, ēdināšanas, darbinieku bērnu pieskatīšanas paredzētās telpas); bērnu pabalsti un darba koplīgumā paredzēto pasākumu izdevumi, kuri nav personificējami.

Personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi ir uzskatāmi par saistītiem ar saimniecisko darbību, ja tie kopā ar reprezentācijas izdevumiem gada laikā nepārsniedz 5% no iepriekšējā pārskata gada kopējās darba ņēmējiem aprēķinātās bruto darba samaksas, par kuru samaksāti valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi un nodrošināta dalītā uzskaitē grāmatvedībā. Ja pārsniedz šos 5%, tad pārsniegumam piemēro UIN.

Informācijas avotu saraksts:

1. Latvijas Republikas likums *Pievienotās vērtības nodokļa likums*, Pieņemts: 29.11.2012., "Latvijas Vēstnesis", 197 (4800), 14.12.2012.
2. Latvijas Republikas likums *Uzņēmuma ienākuma nodokļa likums*, Pieņemts: 28.07.2017., "Latvijas Vēstnesis", 156 (5983), 08.08.2017.
3. Ministru kabineta noteikumi Nr. 677 *Uzņēmuma ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumi*, Pieņemts: 14.11.2017., "Latvijas Vēstnesis", 237 (6064) 30.11.2017.
4. Valsts ieņēmumu dienests. *Kādus izdevumus var uzskatīt par personāla ilgspējas pasākumu izdevumiem 2018.gadā uzņēmumu ienākuma nodokļa piemērošanas vajadzībām?*, Publicēts 14.05.2018., <https://www.vid.gov.lv/lv/kadus-izdevumus-var-uzskatit-par-personala-ilgtspejas-pasakumu-izdevumiem-2018gada-uznemumu-ienakuma> (17.09.2018.)
5. Valsts ieņēmumu dienests. *Par komercsabiedrības reprezentācijas izdevumiem*, Publicēts: 10.05.2018., <https://www.vid.gov.lv/lv/par-komercsabiedribas-representacijas-izdevumiem> (17.09.2018.)
6. Valsts ieņēmumu dienests. *Uzņēmuma ienākuma nodokļa piemērošana 2018.gadā*. https://www.vid.gov.lv/sites/default/files/uin_29012018__0.pdf (17.09.2018.)

Rasa Pelekeviča

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
pelekevica.rasa@jak.lv

Darba vadītāja: prof.augst. **Anna Aleksejeva**

STRESS DARBA VIETĀ

Atslēgas vārdi: stress darba vietā, stresa mazināšana, stresa cēloņi.

Pētījuma mērķis: Pētīt stresu darba vietā cēloņus, sekas un iespējas to mazināt.

Uzdevumi:

1. Izpētīt, kas ir stress.
2. Izpētīt stresa rašanās iemeslus darba vietās.
3. Izpētīt biežāk darba vidē sastopamos stresorus.
4. Izpētīt problēmas nozīmīgumu.
5. Izpētīt stresa situāciju iespējamajos mazināšanas pasākumus.
6. Izstrādāt secinājumus un priekšlikumus.

Metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode, kvantitatīvās metodes.

Rezultāti: Gūts priekšstats par to, kas ir stress un kā tas izpaužas un ietekmē darba vietās strādājošos darbiniekus un kādi pasākumi tiek veikti, lai mazinātu stresu darba vietās. Izpētīti, cik nozīmīga ir stresa problēma darba vietās un kādi ir biežāk sastopamie stresori. Apkopojot visu informāciju, gūts priekšstats par stresu darba vietās, no tā izdarīti secinājumi un priekšlikumi. Paplašināts savs zināšanu klāsts par stresu darba vietās un zināšanas par iespējamajiem pasākumiem, kurus veikt, lai to mazinātu.

Informācijas avotu saraksts:

1. <http://www.la.lv/atklaj-kampanu-pret-stresu-darba-aptauja-par-situaciju-latvija>
2. <https://www.tvnet.lv/5212723/stress-latvijas-darba-vietas>
3. <https://osha.europa.eu/lv/themes/psychosocial-risks-and-stress>
4. <http://osha.lv/lv/publications/files/psihoeemocionalie-riski.pdf>

Renārs Preiss

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

preiss.renars@jak.lv

Darba vadītājs: Mg.paed. **Rafails Mamedovs**

MARŠRUTĒTĀJA MIKROTIK UZSTĀDĪŠANA UN

KONFIGURĒŠANA UZŅĒMUMĀ

Atslēgas vārdi: mikrotik, maršrutētāja konfigurēšana, uguns mūra konfigurēšana un izmantošana, winbox, lokālā tīkla veidošana.

Pētījuma mērķis: Sagatavot Mikrotik maršrutētāja konfigurāciju, algoritmu, kuru vēlāk varētu izmantot kā pamatu jau reālā uzņēmumā.

Uzdevumi:

1. Pētīt un iepazīties ar Mikrotik konfigurēšanas iespējām programmas - Winbox vidē.
2. Pēc jau iepriekš noteikta uzņēmuma modeļa, veikt maršrutētāja konfigurēšanu.
3. Pēc konfigurēšanas veikšanas, veikt šī algoritma testēšanu.

Metodes: Aprakstošā metode, praktiskais darbs.

Rezultāti: Sagatavots Mikrotik maršrutētāja konfigurāciju algoritms, aprakstīta darba gaita. Veikti attiecīgie secinājumi.

Informācijas avotu saraksts:

<https://wiki.mikrotik.com/wiki/Manual:TOC>

Ruta Sidabre

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

sidabre.ruta@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.sc.pol. **Laura Rakova**,

GRĀMATVEDĪBAS “MĀKOŅA PROGRAMMA” “EKONTS”

Atslēgas vārdi: “mākoņa programma”, grāmatvedības programma mākonī, programmas ieguvumi.

Pētījuma mērķis: Pētīt grāmatvedības “Mākoņa programmu” “Ekonts”.

Uzdevumi:

1. Apskatīt grāmatvedības rašanās vēsturi
2. Apskatīt grāmatvedības “Mākoņa programmu” “Ekonts”
3. Apskatīt priekšrocības grāmatvedības “Mākoņa programmai”.
4. Izstrādāt secinājumus un priekšlikumus:

Metodes: Monogrāfiskā jeb aprakstošā metode.

Rezultāti: Grāmatvedības programmas lietošana *mākonī* nodrošina grāmatvedības uzskaites sistēmas automatizāciju, ir ērti lietojama, jo darbojas tiešsaistes režīmā - var strādāt no jebkuras vietas, ja vien ir pieejams dators un internets. Lietojot grāmatvedības mākoņa programmu “Ekonts”, ietaupīsies naudas līdzekļi, jo nav jāuzstāda dārga programmatūra datorā. Ekonta komanda strādā ar klientu un sniedz grāmatvedības mākoņa programmas apmācību. Grāmatvedības “Mākoņa programma” “Ekonts” tiek regulāri atjaunināta atbilstoši LR likumdošanai. Klienta grāmatvedības dati ir drošībā, tie automātiski tiek saglabāti divos serveros, katru reizi izveidojot rezerves kopiju. “Ekonts” grāmatvedības “Mākoņa programmu” izdevīgi ir lietot uzņēmējiem, kuri biznesu ir uzsākuši no nulles, jo pirmie trīs lietošanas mēneši ir bezmaksas, atkrīt izdevumu palielināšanās risks. Grāmatvedim tiek dota iespēja izmēģināt “Ekonts” programmu 3 mēnešus bezmaksas, ja nu gadījumā kaut kas neapmierina, tad no tālākas programmas lietošanas drīkst atteikties, negūstot nekādus zaudējumus. Uzsākot biznesu, vajag izmantot visas bezmaksas iespējas, tā samazinot izdevumu palielināšanās risku!

Informācijas avotu saraksts:

1. Interneta resursi <https://blog.paytraq.lv/kas-ir-gramatvedibas-uzskaite-un-kapec-ta-ir-svariga-uznemejdarbibai> (02.11.2018.)
2. Interneta resursi <https://”Ekonts”.lv/> (02.11.2018.)
3. Interneta resursi <https://zalktis.lv/> (03.11.2018.)
4. Interneta resursi <http://www.sia-gramatvediba.lv/lv/pakalpojumi/gramatvedibas-datorprogrammas> (03.11.2011.)

Jana Stikāne

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
stikane.jana@jak.lv

Darba vadītāja: Dr.oec. **Ingrīda Veipa**

JAUNO UZŅĒMĒJU ATBALSTA PROGRAMMAS

ZEMGALES REĢIONĀ

Atslēgas vārdi: finansiāls atbalsts, jaunais uzņēmējs, zemgales reģions

Pētījuma mērķis: Iepazīties un salīdzināt Zemgales reģionā pieejamās populārākās jauno uzņēmēju atbalsta programmas.

Uzdevumi:

1. Uzzināt, kādas jauno uzņēmēju atbalsta programmas pieejamas Zemgales reģionā;
2. Intervēt Valsts attīstības finanšu institūcijas Altum Jēkabpils reģionālā centra konsultantu Edgaru Mekšu ar mērķi, uzzināt par Jēkabpils reģionālā centra darbības rādītājiem.
3. Salīdzināt trīs lielākās Zemgales reģionā pieejamās jauno uzņēmēju atbalsta programmas;
4. Novērtēt un secināt, kura no trīs atbalsta programmām ir labāka un jaunajiem uzņēmējiem draudzīgāka.

Metodes: Intervija. Pētījums veikts intervējot Valsts attīstības finanšu institūcijas Altum Jēkabpils reģionālā centra konsultantu Edgaru Mekšu.

Rezultāti: Zemgales reģionā pieejamās jauno uzņēmēju atbalsta programmas visas ir pielāgotas, lai jaunajiem uzņēmējiem palīdzētu gan ar konsultācijām, gan finansiāli. Ērtākie un jaunajiem uzņēmējiem pēc programmas funkcijām draudzīgākie ir Valsts attīstības finanšu institūcijas Altum sniegtie pakalpojumi, ko pamato trīs populārāko atbalsta programmu salīdzināšana.

Samanta Stirna

stirna.samanta@jak.lv

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

Darba vadītāja: prof.augst. **Anna Aleksejeva**

IZDEGŠANAS SINDROMS

JĒKABPILS AGROBIZNESĀ KOLEDŽAS PEDAGOGU VIDŪ

Atslēgas vārdi: izdegšanas sindroms, pārslodze darbā, psiholoģiskie faktori.

Pētījuma mērķis: Izpētīt, vai JAK pedagogu vidū ir manāma izdegšanas sindroma esamība vai iespējamība.

Pētījuma aktualitāte: Izdegšanas sindroms ir psiholoģisks jēdziens, ar ko tiek apzīmēts akūts distresa stāvoklis, cilvēka emocionāls izsīkums, nespēks. Šis sindroms pirmo reizi tika pētīts 20. gadsimta 70.gados Eiropā un Amerikā. Izsīkuma stāvokļa sākums var būt pakāpenisks vai arī pēkšņs. Sindromu veicinošos faktoros var iedalīt divās grupās: ar cilvēka personību un ar darba apstākļiem saistītajos.

Uzdevumi:

Izveidot aptauju, apkopot un analizēt aptaujas rezultātus, izdarīt secinājumus.

Metodes: Kvantitatīvā pētījuma metode (aptauja).

Rezultāti: Uz aptauju atsaucās 27 skolotāji, no tiem 21 sievietes un 6 vīrieši.

Tie respondenti, kurus nepiemeklē nekādas izdegšanas pazīmes un simptomi, ikdienā nodarbojas ar vairākām aktivitātēm. Lai arī sievietēm, salīdzinot ar vīriešiem ir vairāk aktivitāšu, tomēr sievietēm izdegšanas sindroma pazīmes un simptomi ir daudz biežāki un izteiktāki. Bez aktivitātēm, svarīgu lomu šajā problēmā ieņem arī

psiholoģiskie faktori, personības problēmas tādi kā - personai iedzimtas vai bērnības gaitā iegūtas rakstura īpašības, kas neļauj darba procesā atslābt un uztvert darba procesu vieglāk. Ļoti lielā mērā izdegšanas sindroma veidošanos veicina ideālu un reālās dzīves nesakritība. Sievietes pēc dabas ir daudz atbildīgākas, emocionālākas un nopietnākas, nekā vīrieši, savukārt, vīrieši spēj vieglāk uztvert darbu un, attiecīgi, tikt galā ar lielāku slodzi un spriedzi. Sieviešu vidū izdegšanas sindroma esamība un iespējamība ir lielāka.

Samanta Tarasova
Jēkabpils 3.vidusskola
Jēkabpils, Latvija
samanta.orlova.so@gmail.com
Darba vadītāja: **Lita Krūmiņa**

B1 VITAMĪNA KVANTITATĪVĀ UN KVALITATĪVĀ PIERĀDĪŠANA PĀRTIKAS PRODUKTOS

Atslēgas vārdi: vitamīni, fluorimetrija, B1 vitamīns

Pētījuma mērķis: Noskaidrot, vai uzņemot pārtikas produktus var nodrošināt pietiekamu B1 vitamīna diennakts devu organismā. Pilnveidot teorētiskās un praktiskās zināšanas ķīmijā.

Uzdevumi:

1. Atrast un apkopot literatūras avotos iegūto informāciju par B1 vitamīnu;
2. Noteikt B1 vitamīna kvantitatīvo un kvalitatīvo analīzi olas dzeltenumā, pilngraudu auzu pārslās un kartupeļos;
3. Salīdzināt aprēķināto B1 vitamīna daudzumu ar ieteicamo diennakts devu;

Metodes: literatūras analīze, fluorimetriska B1 vitamīna kvantitatīva un kvalitatīvā noteikšana, datu apkopošana, analīze un apstrāde, aprēķini.

Rezultāti: Pēc aprēķinu veikšanas, analizētajos produktos tika iegūts šāds daudzums B1 vitamīna daudzums:

Produkts	Iegūtais vitamīna daudzums, mg
Kartupelis	0,08
Olas dzeltenums	0,06
Pilngraudu auzu pārslas	0,06

Kvalitatīvā vitamīna pierādīšana notiek pierādot vitamīna klātbūtni pārtikas produktos un kvantitatīvā pierādīšanā izmantota fluorimetriskā pierādīšanas metode.

No datiem literatūrā B₁ vitamīna nepieciešamā diennakts deva ir 2-2,5 mg dienā. Deva atkarīga no vecuma un dzimuma.

Olas dzeltenums satur 0,07 mg, kartupelis -0,06 mg un pilngraudu auzu pārslas - 0,08 mg vitamīna.

Sabalansējot uzturu var nodrošināt nepieciešamo vitamīna diennakts devu.

Informācijas avotu saraksts:

1. Bremeners, S. Vitamīni mājas uzturā. Rīga: Liesma, 1976

2. Cēdere, D., Logins, J. Organiskā ķīmija ar ievirzi bioķīmijā. Rīga: Zvaigzne ABC, 1996
3. Matiseks, R. Šnēpels, F. M., Šteinere, G. Pārtikas analītiskā ķīmija. Pamati, metodes, lietošana. Rīga: Latvijas Universitāte, 1998
4. Namsone, D. Organiskā ķīmija vidusskolai. Rīga: Zvaigzne ABC, 1998

Monta Leimane

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
leimane.monta@jak.lv

Toms Verners

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
verners.toms@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed.**Gunita Ūdre**

PROS AND CONS OF TELECOMMUTING

Key words: telecommuting, pros and cons, solution, employee, employer

In this new era of technology people habits change. More and more popular becomes a new type of working which is called “Telecommuting” – working from home. In recent years technology has become more advanced so it allows people to bring their office to their home.

The aim of the research was to gather information about benefits and drawbacks of telecommuting and find out how to reduce these drawbacks to make it more efficient.

The tasks of the research were to collect information about the pros and cons of telecommuting, both from employers’ and employees’ point of view and make some suggestions to minimize negative effects of this type of working.

The research methods were studying literature sources, comparing the gained results and making them visual so we could represent our work to audience.

The findings of the research were the following:

The idea of telecommuting was born in 1973, in the USA, by Jack Nilles.

There is approximately the same number of pros and cons of telecommuting.

20 percent of people all around the world spends at least a part of their job working from home, just 7 percent of workers around the world work from home full-time.

In recent years this type of working has increased about 115 % in the USA.

In the EU there is approximately the same number of men and women working from home.

In 2017, Latvia was one of the EU countries with small number of those who work from home all the time – about 2%.

In 2017, about 12% of workers in Latvia have been telecommuting at least “a quarter of the time”.

Telecommuting keeps older workers in the workforce longer.

One of the most common telecommuting jobs is accounting.

Employer needs to contribute more time to find solutions to reduce cons of telecommuting.

There are many positive effects of telecommuting. First of all, people do not need to spend time to drive to work every day, it also reduces costs on fuel etc. Employee can be more productive when there are no disruptions like in the office.

Employers can save a lot of money on real estate, office supplies and other administration costs if their employee works from home. Employee working from home should not lose much time due to disruptions, commuting etc.

However, there can be some cons to working from home. You have to be extremely self-motivated to organize your time correctly, other way you can lose distraction from work. Not everybody likes to work alone, some people need a daily communication with coworkers to be productive enough.

When asking your boss about chance of telecommuting, be ready to explain him why it will be profitable for him, how can you keep all data secure and that you are self-motivated enough and can balance your personal and work life.

Although there are some drawbacks of telecommuting, you can follow some tips to reduce them – go to office some time, plan your time, establish communication protocols with your employer and colleagues and try to track your progress to be sure that you are using your time well.

Information sources:

1. www.thebalancecareers.com/what-is-telecommuting-2062113
2. <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2010/telework-in-the-european-union>
3. <https://www.skipthedrive.com/21-statistics-about-remote-work-trends-in-2018/>
4. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20180620-1>
5. <https://www.flexjobs.com/blog/post/20-most-common-work-from-home-job-titles/>

Sindija Baltmane

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
baltmane.sindija@jak.lv

Aivita Bruzgule

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
bruzgule.aivita@jak.lv

BIZNESĀ ŽURNĀLA “FORBES”

IETEKMĪGĀKIE UZŅĒMĒJI PASAULĒ

Atslēgas vārdi: business, ietekme, sasniegumi, uzņēmēji, uzņēmuma vērtība,

Pētījuma mērķi:

1. Izpētīt žurnāla “Forbes” pasaulē ietekmīgākos uzņēmējus 2018.gadā.
2. Paplašināt un iegūt jaunas, vērtīgas zināšanas ar uzņēmējdarbību saistītos jautājumos, kas praktiski var noderēt un iedvesmot sava biznesa uzsākšanai.

Uzdevumi:

1. Informācijas avotu meklēšana, informācijas apkopošana un analīze.
2. Izveidot secinājumus par pētījumā iegūtajiem rezultātiem.
3. Prezentēt iegūtos rezultātus konferencē.

Metodes: monogrāfiskā, sintēzes un analīzes metode

Rezultāti: Lielāka daļa ietekmīgo uzņēmēju savu biznesu ir uzsākuši patstāvīgi.

Bieži vien vecumam, izglītības līmenim nav primārā nozīme, bet būtiskākais ir drošība, neatlaidība un izaicinājumu īstenošana.

Pētījumā iekļautie uzņēmēji ir izveidojuši dažādus labdarības fondus, lai palīdzētu cilvēkiem dzīvot, strādāt un piepildīt savus sapņus.

Gandrīz visi pētījumā iekļautie uzņēmēji dzīvo Amerikas Savienotajās valstīs.

Miljardieri, tehnoloģiju celmlauži un biznesa haizivis - daudzi gribētu būt viņu vietā.

Katra uzņēmēja ceļā uz panākumiem ir bijis ne mazums šķēršļu un vērtīgu mācību.

Apkopota informācija, izpētīti uzņēmēju sasniegumi, rezultāti, noskaidrota darbības sfēra, iekarotie tirgi pasaulē.

Informācijas avotu saraksts:

1. Iedvesmojošā un ietekmīgā Opra Vinfrija <http://www.e-avize.lv/ylr/iedvesmojosa-un-ietekmiga-opra-vinfrija/> (29.10.2018.)
2. No grūtas bērnības līdz miljardieres statusam <http://www.delfi.lv/vina/personiba-un-brivais-laiks/vina-kas-iedvesmo/no-grutas-bernibas-lidz-miljardieres-statusam-opras-vinfrijas-veiksmes-stasts.d?id=49689247&page=1> (29.10.2018.)
3. Maz zināmi fakti par Marku Cukerbergu <https://www.db.lv/zinas/maz-zinami-fakti-par-marku-cukerbergu-393800> 29.10.2018.
4. Bagātākie cilvēki pasaulē 2018.gadā www.forbes.com (29.10.2018.)
5. Bils Geits <http://www.rezeknesbiblioteka.lv/index.php/central-bibliotka/izstazu-apskati/468-bils-geitss> (29.10.2018.)

6. Trampa biogrāfija <http://www.arengupartei.ee/donalds-tramps-biografija/> (29.10.2018.)
7. Trakais hipijs miljardieris Ričards Brensons:
<http://www.sapnuguru.lv/turiba/gudrs-vaditajs/veiksmes-stasti/trakais-hipijs-miljardieris-ricards-brensons-247> (29.10.2018.)
8. Pasaules bagātākie politiķi miljardieri ietekmīgos amatos:
<http://www.delfi.lv/business/pasaule/pasaules-bagatakie-politiki-miljardieri-ietekmig-os-amatos.d?id=44661796&page=8> (29.10.2018.)
9. Geitss atkal kļuvis par pasaules bagātāko cilvēku:
<http://www.delfi.lv/business/pasaule/bloomberg-geitss-atkal-kluvis-par-pasaules-bagatako-cilveku.d?id=43322551> (29.10.2018.)

Zaiga Čivkule

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
civkule.zaiga@jak.lv

Aiga Lukjanova

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lukjanova.aiga@jak.lv
Darba vadītāja: prof.augst. **Ilze Volka**

DOKUMENTA JURIDISKĀ SPĒKA NODROŠINĀŠANA

Atslēgas vārdi: dokuments, juridiskais spēks, rekvizīti.

Pētījuma mērķis: Izpētīt terminu “dokumenta juridiskais spēks” un tā nozīmi.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar Latvijas Republikas normatīvo aktu regulējumu par dokumenta juridiskā spēka nodrošināšanu.
2. Salīdzināt normatīvo aktu prasības dokumenta juridiskā spēka nodrošināšanai.

Metodes: monogrāfiskā jeb aprakstošā, salīdzināšanas, analīzes.

Rezultāti: Dokumenta juridisko spēku reglamentē Latvijas Republikas likums “Dokumentu juridiskā spēka likums” un Ministru kabineta noteikumi Nr. 558 “Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība”, precīzas prasības grāmatvedības dokumentu noformēšanai nosaka Latvijas Republikas likums “Par grāmatvedību” un Ministru kabineta noteikumi Nr.585 “Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju”.

Dokumenta juridiskais spēks ir dokumenta īpašība, kas nodrošina iespēju dokumentu izmantot tiesību īstenošanai vai likumīgo interešu aizstāvībai.

Lai dokumentam nodrošinātu juridisko spēku, obligāti ir jāiekļauj sekojošus rekvizītus:

- 1) dokumenta autoru nosaukums;
- 2) dokumenta datums;
- 3) paraksts (izņemot likumā paredzētus gadījumus).

Dokuments, kuram nav juridiskā spēka, nav saistošs citām fiziskām personām un organizācijām, bet ir saistošs dokumenta autoram.

Informācijas avotu saraksts:

1. Dokumentu juridiskā spēka likums, <https://likumi.lv/doc.php?id=210205> (14.11.2018.)
2. Ministru kabineta noteikumi Nr.558, Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība, <https://likumi.lv/ta/id/301436-dokumentu-izstradasanas-un-noformesanas-kartiba> (14.11.2018.)
3. Likums "Par grāmatvedību" <https://likumi.lv/ta/id/66460-par-gramatvedibu> (14.11.2018.)
4. Ministru kabineta noteikumi Nr.585, Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju. <https://likumi.lv/doc.php?id=80418> (14.11.2018.)

Aļona Dudkina

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
dudkina.alona@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed. **Antoņina Vilima**

MĀJSAIMNIECĪBAS BUDŽETS

Atslēgas vārdi: mājsaimniecība, budžets, ienākumi, izdevumi

Pētījuma mērķis: veikt lietišķo pētījumu par tēmu "Mājsaimniecības budžets"

Uzdevumi: Izpētīt, kā mainās mājsaimniecības budžets pa vairākiem gadiem.

Rezultāti:

1. Mājsaimniecības budžets ir mājsaimniecības rīcībā esošo ienākumu un izdevumu plānošana noteiktam laika periodam.
2. Latvijā mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi vidēji uz 1 mājsaimniecību palielinās. Laika periodā no 2014. gada līdz 2016.gadam palielinājās par 9%
3. Vidējā vecuma pensija Latvijā palielinās. 2015. gadā ir 273,40 eiro mēnesī, bet 2017. gadā - 289,40 eiro.
4. Vislielākie izdevumi mājsaimniecībām 2014. gadā ir par pārtiku 27,5% no visiem mājsaimniecības izdevumiem.

Informācijas avotu saraksts:

1. Sociāli ikgadēji ieņēmumi
http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__ienemumi/II0010_euro.px/table/tableViewLayout2/?rxid (14.11.2018)
2. V. Krieviņš. Mājsaimniecības ekonomika. Raka, 1997. – 14 lpp (14.11.2018)
3. Minimālas algas likmes

https://www.vid.lv/minimalas_algas_likmes.html (14.11.2018)

4. Statistiska datu bāze

http://data.csb.gov.lv/pxweb/lv/Sociala/Sociala__ikgad__mb/MB0020_euro.px/table/tableViewLayout2/?rxid=ce8aac91-f2b0-4f13-a25d-29f57b1468fb
(14.11.2018)

5. Iedzīvotāju ienākumu radītāji

<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-raditaji/meklet-tema/2469-185-latvijas-iedzivotaju-> (14.11.2018).

Zane Grinšpone

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

grinspone.zane@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.paed.,mg.oec. **Eleonora Martemjanova**

DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS MĀJAS VIESTURA IELĀ 12C, JĒKABPILĪ PĀRVALDĪŠANAS PROCESS SIA “JK NAMU PĀRVALDE”

Atslēgas vārdi: daudzdzīvokļu māja, apsaimniekošana, pārvaldīšana, nekustamais īpašums, uzkrājuma fonds, dzīvojamais fonds .

Pētījuma mērķis: Izanalizēt SIA “JK Namu pārvalde” pārvaldīšanā esošās dzīvojamās mājas Viestura ielā 12C, Jēkabpilī, pārvaldīšanas procesu.

Uzdevumi:

1. Apkopot teorētiskos jautājumus un normatīvo regulējumu namu pārvaldīšanā.
2. Veikt dzīvojamās mājas Viestura ielā 12C, Jēkabpilī, pārvaldīšanas procesa analīzi, izstrādāt priekšlikumus darba procesa pilnveidei.

Metodes: informācijas analīze, aprakstošā metode.

Rezultāti: SIA “JK Namu pārvalde” Dzīvojamo māju uzturēšanas un apsaimniekošanas tāme 2018.gadam ir izstrādāta atbilstoši normatīvo aktu regulējumam.

Apsaimniekošanas un pārvaldīšanas nozares normatīvo bāzi veido vairāki likumi un Ministru kabineta noteikumi, kas apkopoti atbilstoši apsaimniekošanas procesiem.

Namu pārvaldīšanas un likumdošanas normatīvajos aktos nav konkrēti noteikts, kā, izbeidzot mājas pārvaldīšanas tiesiskās attiecības, dzīvojamo māju pārvaldniekiem un apsaimniekotājiem rīkoties gadījumos, kad ir izveidojušies dzīvokļu īpašnieku parādi, pārmaksas vai uzkrājumi, kuri atsevišķos gadījumos, dzīvokļu īpašniekiem savstarpēji vienojoties, tiek novirzīti parādu dzēšanai.

Apsaimniekošanas un pārvaldīšanas normatīvajos aktos nav precīzi definētas dzīvojamo māju kopīpašnieku atbildības robežas.

SIA “JK Namu pārvalde” speciālisti veikuši aprēķinus un katrai uzņēmuma pārvaldīšanā esošai dzīvojamai mājai izstrādājuši dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas darbu tāmi, pēc uzņēmumu speciālistu izstrādātas metodikas, saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

Dzīvojamā māja Viestura ielā 12C, Jēkabpilī SIA “JK Namu pārvalde” apsaimniekošanā ir kopš 1991.gada, māja nav pārņemta valdījumā.

Dzīvojamās mājas Viestura ielā 12C, Jēkabpilī apsaimniekošanas maksa iepriekš bija noteikta par zemu, neatbilstoši reālajai situācijai, kā arī tika veikti remontdarbi, kaut arī mājai bija negatīvs finanšu uzkrājums.

Dzīvojamās mājas Viestura ielā 12C, Jēkabpilī, pārvaldīšanas process SIA “JK Namu pārvaldē” līdz 2016.gadam netika veikts pilnībā atbilstoši Latvijas Republikā noteiktajam tiesiskajam regulējumam, no 2017.gada pārvaldīšanas process uzņēmumā tika pilnveidots atbilstoši normatīvajiem aktiem un joprojām tiek risinātas problēmsituācijas un meklēti atbilstošākie risinājumi.

Informācijas avotu saraksts:

1. Dzīvokļa īpašuma likums: LR likums. Pieņemts: 28.10.2010., Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 183 (4375), 17.11.2010.
2. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums: LR likums. Pieņemts: 04.06.2009., Publicēts: "Latvijas Vēstnesis", 96 (4082), 19.06.2009., "Ziņotājs", 14, 23.07.2009.
3. SIA JK Namu Pārvalde oficiālā mājas lapa: <http://www.jknp.lv/> (28.05.2018.)
4. Biznesa augstskola Turība, Juridisko zinātņu fakultāte, Elīna Stankeviča, Promocijas darba kopsavilkums “Īpašuma daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā tiesiskā regulējuma problemātika”, Rīga, 2015.
5. http://www.turiba.lv/f/Stankevica_kopsavilkums.pdf (17.05.2018.)
6. Avīze «Darīsim kopā!» <http://www.kopaa.lv/parvalde/majoklu-siltinasana-attaisnojais-vienmer.html> (29.05.2018.)

Jānis Iesalnieks

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

iesalnieks.janis@jak.lv

Darba vadītājs: Mg.iur. **Guntis Vaivods**

DATU BĀZU AIZSARDZĪBA

Atslēgas vārdi: datu bāze, personas tiesības, veidotāju tiesības, aizsardzības termiņš, ierobežojumi.

Pētījuma mērķis: Iepazīties ar datu bāzu aizsardzības funkciju, kas to veido un kādas ir tiesības, pienākumi un termiņi.

Uzdevums: Pētīt un iepazīties ar datu bāzu aizsardzības īpatnībām autortiesību likumā.

Metodes: Informācijas analīze

Rezultāti: Datu bāzes veidotājs, kurš izveidošanā, pārbaudē vai noformēšanā ir ielicis būtiskus kvalitatīvus vai kvantitatīvus ieguldījumus, atzīstams par fizisko vai juridisko personu, kas uzņēmis iniciatīvu un ieguldījuma risku.

Likumīgam publiski pieejamas datu bāzes izmantotājam ir tiesības iegūt vai atkārtoti izmantot jebkādā nolūkā nebūtisku kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējamu datu bāzes saturu daļu. Šis nosacījums attiecas tikai uz to datu bāzes daļu, kuru likumīgam izmantotājam ir atļauts iegūt vai atkārtoti izmantot.

Ja datu bāzes saturā tiek izdarīti jebkādi būtiski kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējami grozījumi, kā arī tajā radušās izmaiņas uzkrājušos secīgu papildinājumu, izslēgumu vai grozījumu dēļ un to rezultātā var uzskatīt, ka ir veikts būtisks kvalitatīvi vai kvantitatīvi novērtējams jauns ieguldījums, šādai datu bāzei ir tiesības uz savu aizsardzības termiņu un tiek piemēroti šā panta pirmās un otrās daļas noteikumi.

Sanija Sonora Jankovska

jankovska.sanija-sonora@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Solvita Kozlovska**

JAUNUZŅĒMUMU IZVEIDE LATVIJĀ

Atslēgas vārdi: atbalsta programmas, atbalsta likums, finansējums, jaunuzņēmumi, investori, start-up.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot un izpētīt, kā veidojas jaunuzņēmumi Latvijā.

Uzdevumi:

1. Izpētīt jaunuzņēmumu izveides tiesisko regulējumu Latvijas Republikā.
2. Noskaidrot, kādas ir atbalsta institūcijas jaunuzņēmumiem Latvijas teritorijā.
3. Atrast spilgtākos jaunuzņēmumu piemērus Latvijā.
4. Izpētīt start-up vidi Latvijā.

Metodes: monogrāfiskā, sintēzes un analīzes.

Rezultāti: Start-up vide Latvijā ir sākusi attīstīties pēdējos 6-7 gadus. Startup ir strauji augošs un viegli «paplašināms» (scalable jeb skeilojams) uzņēmums. Mērķis - iekarot globālu tirgu, tehnoloģiju iesaiste un investīcijas - tikai blakusefekti un nepieciešamais, lai īstenotu straujo izaugsmi un paplašināšanos. Startup ir cilvēku grupa, kas strādā pie jauniem, unikāliem produktiem vai pakalpojumiem (parasti tehnoloģiju jomas), kuri var ieinteresēt un būt noderīgi ļoti daudz cilvēkiem. Protams, līdzās pastāv risks, ka produkts nebūs veiksmīgs. Latvijas jaunuzņēmumu priekšrocība – mazā tirgus dēļ uzņēmēji domā par to, kā iekarot globālo tirgu.

Informācijas avotu saraksts:

1. <https://kursors.lv/2016/02/16/latvija-nodibinata-start-up-uznemumu-asociacija/> (22.10.2018.)
2. http://www.turiba.lv/f/Marija_-_viedoklis.pdf (22.10.2018.)

3. <https://lvportals.lv/skaidrojumi/295435-plasaks-atbalsts-jaunuznemumiem-2018> (22.10.2018.)
4. <https://likumi.lv/ta/id/287272-jaunuznemumu-darbibas-atbalsta-likums> (22.10.2018.)
5. <http://www.delfi.lv/news/versijas/dagnija-lejina-vai-latvija-var-klut-par-jaunuznemumu-naciju.d?id=50377667> (23.10.2018.)
6. <https://em.gov.lv/lv/jaunumi/12816-parakstits-saprasanas-memorands-jaunuznemumu-vides-konkuretspejas-paaugstinasanai> (23.10.2018.)
7. <https://www.zimolutops.lv/startup-zimoli/> (05.11.2018.)
8. <http://www.labsoflatvia.com/lv/zinas/latvijas-startup-uznemums-printify-iekaro-pasaules-tirgu> (05.11.2018.)

Jeršovs Nikita

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
jersovs.nikita@jak.lv

Dāvis Lazdiņš

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lazdins.davis@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Solvita Kozlovska**

KOMERCĀRĪBAS ATBALSTA PROGRAMMU UN UZŅĒMĒJU BIEDRĪBU LOMA - SEKMĪGA BIZNESĀ PAMATS

Atslēgas vārdi: kredīti, investīcijas, aizdevumi, atbalsta veidi, biedrības, uzņēmēji.

Pētījuma mērķis: Izpētīt un noskaidrot Latvijā esošo atbalsta pakalpojumu klāstu un biedrību piedāvātos pakalpojumus.

Uzdevumi:

1. Izpētīt valsts finanšu instrumenta ALTUM, Biznesa inkubatoru esošas atbalsta programmas, to piedāvājumu un saturu.
2. Aprakstīt uzņēmēju biedrību lomu biznesa procesos.

Metodes: monogrāfiskā, sintēzes un analīzes metode.

Rezultāti: ALTUM piedāvājumi. ALTUM aizdevumi biznesa uzsākšanai 2018.gadā pārsniedz 8 miljonus eiro, biznesa uzsācēju aktivitāte pieaugusi par 40%.

Starta aizdevums 2 000 līdz 150 000 EUR, aizdevuma termiņš - 10 gadi. Nekustamā īpašuma iegādes, būvniecības un renovācijas projektiem - līdz 15 gadiem.

Mazam un vidējam saimnieciskās darbības veicējam iespējams saņemt aizdevumu virs 7000 EUR, aizdevuma termiņš - līdz 5 gadiem.

Mikrokredīti. Aizdevums uzņēmumam līdz 10 darbiniekiem vai biznesa uzsācējiem. Finansējuma apmērs - līdz 14300 EUR investīcijām un līdz 7200 EUR-apgrozāmajiem līdzekļiem.

ES fondu atbalsta programma uzņēmējdarbības un energoefektivitātes sekmēšanai, kopējais finansējuma apmērs - 881 milj. EUR.

Biznesa inkubatora iespējas.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra (LIAA) veicina jaunu, dzīvotspējīgu un konkurētspējīgu komersantu veidošanos un attīstību Latvijas reģionos, nodrošinot tos ar komercdarbībai nepieciešamo vidi un konsultatīvajiem pakalpojumiem.

Biedrību atbalsta iespējas.

Jēkabpils uzņēmēju biedrība. Darbojas ar mērķi nodrošināt Jēkabpils pilsētas un tuvāko novada uzņēmēju interešu pārstāvēniecību un sociālā dialoga veidošanu ar valsts institūcijām, pašvaldībām un starptautiskām organizācijām.

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera (LTRK) - lielāka uzņēmēju biedrība Latvijā. LTRK biedri - 2500 individuāli uzņēmumi, 60 uzņēmēju apvienības, biedru darbinieki 139 tūkstoši, biedrība pārstāv uzņēmēju intereses, kā arī sniedz pakalpojumus, lai Latvijā būtu izcili uzņēmumi, izcilā uzņēmējdarbības vidē.

Informācijas avotu saraksts:

1. https://www.em.gov.lv/lv/es_fondi/atbalsta_pasakumi_2014_2020/ (13.11.2018)
2. <https://www.chamber.lv/lv/content/36> (12.11.2018)
3. <https://www.jekabpilsuznemeji.lv/lv/par-mums/> (12.11.2018)
4. <https://www.altum.lv/lv/pakalpojumi/biznesa-uzsacejiem/> (12.11.2018)
5. <https://www.altum.lv/lv/jaunumi/altum-izsniegtie-aizdevumi-biznesa-uzsaksanai-sogad-parsniedz-8-miljonus-eiro-biznesa-uzsaceju-aktivitate-pieaugusi-par-40> (13.11.2018)
6. <https://www.em.gov.lv/lv/jaunumi/17722-uznemejdarbibas-uzsacejiem-nosaka-labveligakus-atbalsta-nosacijumus> (12.11.2018)
7. <http://www.liaa.gov.lv/lv/es-fondi/aktivitates-kuru-ieviesana-noslegusies/biznesa-inkubatori> (13.11.2018)

Lelde Rieksta
rieksta.lelde@jak.lv

Kitija Lazdupe
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lazdupe.kitija@jak.lv
Darba vadītāja: Mg. sc. pol. **Marika Boķe**

STATISTIKAS SAISTĪBA AR CITĀM ZINĀTNĒM

Atslēgas vārdi: statistika, zinātnes, ekonomika, dati, grafiki.

Pētījuma mērķis: izpētīt statistikas kā zinātnes saistību ar citām zinātnēm.

Uzdevumi:

1. Izpētīt, kas ir statistika kā zinātne.

2. Noskaidrot, kā statistika kā zinātne saistīta ar citām zinātnēm.
3. Nonākt pie secinājumiem par statistikas lietderību citu zinātņu aspektā.

Rezultāti:

Statistiku izmanto, lai parādītu un salīdzinātu dažādus rezultātus un cēloņsakarības.

Statistiskos datus ir vieglāk uztvert attēlojot tos grafikos.

Visbiežāk statistika tiek izmantota zinātnēs, kurās strādā ar skaitļiem un pēta jebko, no kā iegūst lielu informācijas apjomu, parādot to organizētā veidā.

Informācijas avotu saraksts:

1. Galvenie tautsaimniecības rādītāji:
<https://www.makroekonomika.lv/tautsaimniecibas-raditaji>
2. Why Are Statistics Necessary in Psychology?:
<https://www.verywellmind.com/why-are-statistics-necessary-in-psychology-2795146>
3. Kas ir statistika?: <http://www.latne.lv/kas-ir-statistika/>

Kristīne Lipska

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

lipska.kristine@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.sc.pol. **Laura Rakova**

“MĀKOŅA PROGRAMMAS” GRĀMATVEDĪBAS IZMANTOŠANAI

Atslēgas vārdi: mākoņa programmas, grāmatvedība.

Pētījuma mērķis: Pētīt divas mākoņa programmas grāmatvedības izmantošanā Dropbox un Evernote.

Uzdevumi:

1. Pētīt teoriju par mākoņa programmām Dropbox un Evernote.
2. Praktiski izmēģināt Dropbox un Evernote programmas pielietošanu.
3. Izstrādāt secinājumus un priekšlikumus programmas izmantošanā grāmatvedībā.

Rezultāti: Mākoņu programmas grāmatvedības failu saglabāšanai ir daudz. Divas no tām ir Dropbox un Evernote, kuras tika pētītas.

Dropbox programmu nepieciešams lejupielādēt savā datorā, un to var izmantot gan datorā, gan savā telefonā. Bezmaksas sākuma pakā tiek piedāvātas tikai failu saglabāšana un piezīmju rakstīšana.

Evernote ir mākonis, kas domāts dažādu failu veidošanai, organizēšanai un glabāšanai, to var izmantot savā datorā vai telefonā. Telefonā lietojot Evernote, tas automātiski saglabā visus failus. Abonējot šo programmu, tiek piešķirts e-pasts, ko var izmantot grāmatvedis reģistrējoties dažādās interneta vietnēs, kas nepieciešamas darbam. Evernote ir noderīga programma dažādu piezīmju veidošanai un saglabāšanai. Maksas versija ļauj veidot piezīmes saitēm uz dažādām interneta vietnēm, kas nepieciešamas darbam, piemēram uz interneta vietnēm, kur atrodami normatīvo aktu skaidrojumi u.c.

Informācijas avotu saraksts:

1. Dropbox <https://kursors.lv/2016/07/04/dropbox-nedaudz-izmaina-bezmaksas-lietotajiem-pieejamo-iespeju-klastu/> (28.10.2018.)
2. Evernote <https://lv.tigersoftware.com/web-search/what-is-evernote-17269> (28.10.2018.)

Sofija Rakusova

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

rakusova.sofija@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.sc.pol. **Laura Rakova**

“MĀKOŅA PROGRAMMAS” UZŅĒMĒJDARBĪBAS ORGANIZĒŠANAI

Atslēgas vārdi: mākoņserviss jeb mākonis, programmas, dokumenti, drošība, dators.

Pētījuma mērķis: Pētīt un analizēt uz šo brīdi piedāvātās “Mākoņu programmas”.

Uzdevumi:

1. Izpētīt, kas ir Mākoņserviss un kādas ir tā funkcijas.
2. Mākoņservisa izmantošana un nozīme.
3. Izpētīt programmas, kas piedāvā Mākoņservisa pakalpojumus un analizēt vienu no tāda veida programmām.

Rezultāti: Mākoņservisa lielākie labumi, ko tas piedāvā uzņēmumam, ir attālinātā piekļuve un iespēja glabāt rezerves kopijas drošā vietā – datu centros. Izmantojot Microsoft Office 365 pakalpojumu lielo programmu klāstu, var organizēt visa uzņēmuma darbību, bet šī pakalpojumu izmantošana prasa lielas izmaksas gada laikā uz vienu darbinieku.

Jebkura veida pakalpojumam ir alternatīvas. Ne katrs jaunais uzņēmums var atļauties iegādāties šo pakalpojumu, tāpēc pastāv liela varbūtība, ka MS Office 365 mākoņa programmas mazie uzņēmumi neizmantos.

Informācijas avotu saraksts:

1. Mākoņserviss jeb “Mākonis”:
<http://www.delfi.lv/techlife/padomi/vienkarsi-par-sarezgito-kas-jazina-par-svarigu-dokumentu-glabasanu-makonos.d?id=45996677>.
2. Microsoft piedāvātie pakalpojumi:
<https://products.office.com/lv-lv/home>.
3. Piedāvājums Mazajiem un Vidējiem uzņēmumiem:
<https://products.office.com/lv-lv/business/small-business-solutions>.
4. Microsoft piedāvājums lielajiem uzņēmumiem:
<https://products.office.com/lv-lv/business/compare-more-office-365-for-business-plans>.

Lāsmā Runcīte
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lasma.runcite@gmail.com
Darba vadītājs prof.augst. **Armands Līcītis**

CRM IESPĒJAMIE RISINĀJUMI TIRDZNIECĪBAS UZŅĒMUMOS

Atslēgas vārdi: funkcijas, risinājumi, klienti.

Pētījuma mērķis: Izpētīt CRM programmas darbības principus un funkcijas.

Uzdevumi:

1. Izpētīt dažādus informācijas avotus par CRM sistēmām.
2. Salīdzināt CRM un Google Forms Excel funkciju iespēju robežas.
3. Veikt analīzi un secinājumus par CRM sistēmas pielietojuma nepieciešamību uzņēmumos.

Metodes: Monogrāfiskā un analītiskā.

Rezultāti: Pētījuma rezultātā mērķis sasniegts un apkopojot, izmantoto informāciju, var izdarīt secinājumus par CRM programmu funkcijām, to nozīmi un aktualitāti uzņēmuma efektīvākai darbībai ar klientiem.

Izlasītais informācijas avots Adrian Payne “Handbook of CRM” sniedz vairākus efektīvus risinājumus un iemeslus, kādēļ ikvienam uzņēmumam būtu nepieciešams CRM pārvaldības princips un kā tas var palielināt uzņēmuma peļņu.

Veicot salīdzinājumu par CRM sistēmas funkcijām un Google Forms Excel piedāvātajām funkcijām, var uzskaitīt līdzīgus darbības principus un iespējas, kā veicināt šo klientu pārvaldības menedžmentu, bet tomēr Google Forms Excel nevar pilnībā aizstāt tās funkciju iespējas, ko piedāvā CRM sistēmas.

Lāsmā Runcīte
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
lasma.runcite@gmail.com
Darba vadītāja: Dr.oec. **Ingrīda Veipa**

PAŠVALDĪBU UN UZŅĒMĒJU SADARBĪBA ZEMGALES REĢIONĀ

Atslēgas vārdi: pašvaldība, uzņēmēji, atbalsta programmas, Zemgales reģions.

Pētījuma mērķis: izpētīt Jēkabpils un Jelgavas pašvaldību pasākumus, kuri veicina uzņēmējdarbības attīstību.

Uzdevumi:

1. Veikt pašvaldību pārstāvju intervijas. 2. Iepazīties ar pieejamo informāciju par uzņēmējdarbību pašvaldību mājaslapās.

3. Izpētīt kādus atbalsta pasākumus pielieto abas pašvaldības.

Metodes: kvalitatīvā pētījuma metode: intervija, salīdzinošā metode.

Rezultāti:

1. Zemgales reģionā uzņēmējiem ir plašas atbalsta programmu un pasākumu iespējas izvēles.

2. Novērojama pašvaldību dalība dažādos projektos, kas veicina konkrētu jomu attīstību (piemēram, kultūrā, izglītībā, sportā un uzņēmējdarbībā).

3. Salīdzinot abu pašvaldību mājaslapas, var secināt ka notiek darbs ar sadraudzības pilsētām un pieaug starptautisko partneru sadarbība, ieņemot nozīmīgu lomu Zemgales reģiona izaugsmē.

Ričards Saulītis

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

saulitis.ricards@jak.lv

Darba vadītāja: Dr.oec. **Ingrīda Veipa**

JAUNO UZŅĒMĒJU ATBALSTA PROGRAMMAS BALTIJAS VALSTĪS

Atslēgas vārdi: atbalsta programmas, jaunais uzņēmējs, nodokļu politika, ekosistēma.

Pētījuma mērķis: Izpētīt pieejamos avotus par jauno uzņēmēju atbalsta programmām Baltijas valstīs.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar dažādiem resursiem par atbalsta programmām Baltijas valstīs.

2. Apkopot informāciju par atbalsta iespējām Baltijas valstīs.

Metodes: analīzes metode, monogrāfiskā metode.

Rezultāti:

1. Lietuvā visizplatītākās jauno uzņēmumu atbalsta programmas ir Startup visa, Startup grant, OCF2, EIF-NPI, "Seed and Venture Capital Fund I".

2. Igaunijā visizplatītākās jauno uzņēmumu atbalsta programmas ir Startup visa, Startup grant, Startup loan, Export express projekts.

3. Baltijas valstīs ir līdzīgas jauno uzņēmēju atbalsta programmas, tomēr atšķirība, ka Igaunijā atbalsta programmas ir vairāk tendētas uz jaunajiem uzņēmējiem, bet Lietuvā - uz maziem un vidējiem uzņēmumiem.

Informācijas avotu saraksts:

1. <https://www.migration.lt/business-development-in-lithuania> (skatīts 19.11.2018.)

2. <https://startupvisalithuania.com/> (skatīts 19.11.2018.)
3. <https://www.enterpriselithuania.com/en/articles/starting-startup-lithuania/> (skatīts 19.11.2018.)
4. <https://ukmin.lrv.lt/en/sector-activities/business-environment/small-and-medium-sized-business/business-support> (skatīts 19.11.2018.)
5. <http://invega.lt/en/participation-in-litban/> (skatīts 19.11.2018.)
6. <https://www.startupestonia.ee/about> (skatīts 19.11.2018.)
7. <https://www.eesti.ee/en/entrepreneur/financing-a-company/financing-a-startup-company/> (skatīts 19.11.2018.)
8. <https://www.exportexpress.eu/lv/projekts> (skatīts 19.11.2018.)
9. <https://startupestonia.ee/why-estonia> (skatīts 19.11.2018.)

Diāna Tahirova

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
tahirova.diana@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Laura Lazdiņa-Paegle**

LIKUMS „PAR GRĀMATVEDĪBU”, BŪTISKĀKIE GROZĪJUMI

Atslēgas vārdi: likums “par grāmatvedību”, prasības, grozījumi, dokumenti.

Pētījuma mērķis: Izpētīt likuma "Par grāmatvedību" prasības un tā būtiskākos grozījumus.

Uzdevumi:

1. Izpētīt likumā "Par grāmatvedību" noteiktās prasības.
2. Izpētīt būtiskākos likumā veiktos grozījumus.
3. Izdarīt secinājumus par iegūto informāciju.

Metodes: Aprakstošā jeb monogrāfiskā metode.

Rezultāti: Likums ir pieņemts 1992.gadā un ir spēkā no 01.01.1993. Likumā ir noteikti grāmatvedības kārtošanas vispārīgie principi, prasības grāmatvedības dokumentiem un reģistriem, reglamentēta inventarizācijas veikšana, kompetences sadalījums grāmatvedībā un atbildība par likuma pārkāpumiem.

Likumā ir veikti divdesmit grozījumi, būtiskākie no tiem ir par inventarizāciju, par dokumentu ieegrāmatošanas termiņiem, ir ieviesta ārpakalpojumu grāmatvežu civiltiesiskā atbildība.

Informācijas avotu saraksts:

1. Likums “Par grāmatvedību”: Latvijas Republikas likums, pieņemts 14.10.1992., publicēts: Ziņotājs Nr.44/45 12.11.1992. un pēdējie likuma grozījumi un to anotācijas.
2. Dārziņa L., Likumam “Par grāmatvedību” - 25 gadi, <https://lvportals.lv/norises/290521-likumam-par-gramatvedibu-25-gadi-2017>, (09.11.2018.)

Dace Stepina
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
stepina.dace@jak.lv

Annija Vecstaudža
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
vecstaudza.annija@jak.lv

Sintija Medne
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
medne.sintija1@jak.lv
Darba vadītāja: Dr.oec. **Ingrīda Veipa**

MADONAS UN JĒKABPILS PAŠVALDĪBU

ATBALSTA INSTRUMENTI UZŅĒMĒJIEM

Atslēgas vārdi: pašvaldība, uzņēmēji, atbalsts, madona, jēkabpils.

Pētījuma mērķis: Veikt lietišķo pētījumu par tēmu “Madonas un Jēkabpils pašvaldību atbalsta instrumenti uzņēmējiem”.

Uzdevumi:

1. Salīdzināt Madonas un Jēkabpils pašvaldību piedāvātos atbalsta instrumentus uzņēmējiem.
2. Intervēt Jēkabpils domes Attīstības un tautsaimniecības komitejas vadītāju Aivaru Krapu un Madonas novada pašvaldības uzņēmējdarbības un tūrisma attīstības nodaļas vadītāju Ilzi Voginu.
3. Noskaidrot, kura pašvaldība uzņēmējiem piedāvā plašākas atbalsta iespējas.

Metodes: kvantitatīvā pētījuma metodes (aptaujas, statistiskās metodes) un kvalitatīvā pētījuma metodes (intervija).

Rezultāti:

Madonas un Jēkabpils pašvaldības piedāvā daudzveidīgus atbalsta instrumentus uzņēmējiem.

Pašvaldību mājas lapās ir pieejama pamatinformācija par iespējamajiem atbalsta instrumentiem uzņēmējiem.

Jēkabpils pašvaldība rada attīstības iespējas uzņēmējiem sadarbībā ar LIAA biznesa inkubatoru. Madonas novada pašvaldība ir ieviesusi jaunu atbalsta pasākumu uzņēmējiem – grantu konkursu “Sertifikācijas un standartu ieviešana uzņēmumā”.

Adelīna Uljana

Jēkabpils Agrobiznesa koledža

uljanova.adelina@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Solvita Kozlovskā**

FINANŠU RĀDĪTĀJU IZMANTOŠANA

UZŅĒMUMU EFEKTIVITĀTES NOVĒRTĒŠANĀ

Atslēgas vārdi: finanšu rādītāji, darbība, rezultāts, novērtējums.

Pētījuma mērķis: Aprēķināt finanšu rādītājus, lai novērtētu uzņēmuma finansiālo darbību.

Uzdevumi:

1. Finanšu rādītāju aprēķināšana, analīze un priekšlikumi, rādītāju uzlabošanai.
2. Izveidot secinājumus par pētījumā iegūtajiem rezultātiem.

Metodes: monogrāfiskā, finanšu rādītāju aprēķināšanas metode.

Rezultāti: Finanšu analīzē tiek izmantoti rādītāji, kuri raksturo uzņēmuma ekonomisko potenciālu, uzņēmuma saimniecisko darbību, uzņēmuma darbības efektivitāti, finansiālo stāvokli un konkurētspēju.

Likviditātes rādītāji raksturo uzņēmuma spēju dzēst savas īstermiņa saistības. Pamatā, rādītāji sniedz priekšstatu par to, vai uzņēmums ir spējīgs tikt galā ar savām īstermiņa saistībām, kā arī ar īstermiņa finansiālajiem riskiem, ja tādi rodas.

Aktivitātes koeficienti norāda uz to, cik efektīvi uzņēmums izmanto esošos resursus. Ja uzņēmumam ir pārāk daudz aktīvu, tad ieguldījumi tajos var būt nelietderīgi. Ja pietrūkst aktīvu, tad var būt, ka uzņēmums darbojas neefektīvi.

Ienesīguma koeficientu analīze palīdz novērtēt vadības lēmumu efektivitāti finanšu uzdevumu pildīšanai. Šie koeficienti norāda apgrozāmo līdzekļu, ilgtermiņa ieguldījumu un kreditoru administrēšanas ietekmi uz uzņēmuma darbību; jo augstāks koeficients, jo labāk.

Informācijas avotu saraksts:

1. Alsiņa, R., Marinska, K., Bojarenko, J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse. Rīga: KIF Biznesa komplekss, 2011. 240 lpp

2. Bojarenko J. Belavska L. Tjurina A. Finanšu grāmatvedība. Teorija un prakse 1.daļa Rīga. Biznesa komplekss. 2009. – 297 lpp.
3. Jūlija Bojarenko, Angelina Tjurina, Maija Ķuda, Iveta Pokromoviča, Ingrīda Jespere. Finanšu grāmatvedība: teorija un prakse II daļa. Rīga : Biznesa komplekss, 2009. - 292 lpp.
4. Rurāne Marita Uzņēmuma finanses. Rīga: Jumava, 2007. – 266 lpp.
5. Rurāne Marita Finanšu pārvaldība. Rīga: Latvijas izglītības fonds, 2001. – 281 lpp.
6. Lursoft <https://www.lursoft.lv/lv/finansu-analizes-piemers> (13.11.2018.)

Artūrs Varlamovs
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
varlamovs.arturs@jak.lv

Mikus Maligins
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
maligins.mikus@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.oec. **Solvita Kozlovska**

LATVIJAS IZCILĀKIE EKSPORTA ZĪMOLI

Atslēgas vārdi: eksports, zīmols, uzņēmums, komercdarbība, tirdzniecība.

Pētījuma mērķis: Noskaidrot kādi ir Latvijas izcilākie eksporta zīmoli, Latvijas komersanti, kas sasnieguši labus rezultātus jaunu un eksportspējīgu produktu ražošanā, vietējā tirgus nodrošināšanā ar augstas kvalitātes pašmāju ražojumiem, inovāciju ieviešanā un rūpnieciskā dizaina izstrādē.

Uzdevumi:

1. Analizēt Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras kopā ar Ekonomikas ministriju organizētā konkursa “Eksporta un inovāciju balva” rezultātus.
2. Izvēlēties sešus izcilākos eksporta zīmolus, apkopot informāciju par šo uzņēmumu darbības virzieniem, ražoto produkciju vai pakalpojumiem, sasniegumiem, eksporta tirgiem.

Metodes: monogrāfiskā, sintēzes un analīzes metodes.

Rezultāti: „Eksporta un inovācijas balva 2017” laureāta balvu ieguva Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība LATRAPs.

Finanšu institūcija Altum piedāvā eksporta kredīta garantiju, kas sedz komerciālos jeb pircēja riskus, kā arī politiskos riskus.

Lielākie Latvijā ir tādi uzņēmumi, kā: “Olainfarm”, “Grindeks”, “Latvijas finieris”, “LATRAPs”, “DEAC”, “Kreiss”.

Straujāk augošā nozare šo zīmolu vidū ir loģistika – to pārstāv 28% lielo eksportētāju, nākamā lielākā eksportētāju grupa ir kokapstrāde, ko pārstāv 14% uzņēmumu, bet lielāko kritumu lielo eksportētāju vidū šobrīd uzrāda pārtikas un dzērienu ražošanas joma.

Latvijas pakalpojumu eksports pēdējo piecu gadu laikā ir demonstrējis stabilu augšupeju, pieaugot par vidēji 6% gadā.

“Kreiss” ir viens no nozīmīgākajiem kravu pārvadājumu pakalpojumu sniedzējiem Eiropā. 2016. gadā sasniedzis vairāk kā 130 000 veiksmīgu pārvadājumu, 2016. gada apgrozījums – 150 miljoni eiro. Uzņēmumam ir uzticami sadarbības partneri Eiropā, NVS un Āzijas valstīs.

“DEAC” ir Eiropā pazīstams datu centru operators. Kopš uzņēmuma dibināšanas ar katru gadu attīsta datu centru infrastruktūru, kā arī būtiski palielinājuši sniegto pakalpojumu klāstu. “DEAC” datu centru pakalpojumi ir ļoti spēcīgs darba instruments biznesā. IT eksperti Latvijā un Krievijā apkalpo klientus vairāk nekā 40 valstīs.

“LATRAPs” ir 100% Latvijas uzņēmums, pagaidām lielākais lauksaimniecības kooperatīvs ar 982 biedriem. Ir liels atbalsta punkts lauksaimniekiem, jo sniedz arī dažādas konsultācijas. Piedāvā arī dažādus servisa pakalpojumus lauksaimniecības tehnikai.

“Latvijas Finieris” pamatdarbība ir bērze saplākšņa ražošana, pārdošana, produktu attīstība un dažādu ar to saistīto pakalpojumu sniegšana klientiem. Savu produkciju pārdod vairāk nekā 60 pasaules valstīs, nodrošinot klientiem kvalitāti, servisu un dažādus individuālus risinājumus.

AS “Grindeks” ir starptautisks farmācijas uzņēmums Baltijas valstīs. Specializējas sirds un asinsvadu, centrālo nervu sistēmu ietekmējošo, pret vēža medikamentu terapeitiskajās grupās. Produkcija tiek eksportēta uz 77 valstīm, ko veido 92,5% no kopējā apgrozījuma. Nozīmīgākie tirgi ir Eiropas Savienības valstis, Krievija un pārējās NVS valstis, ASV, Kanāda, Japāna un Vjetnama. 2018. gada pirmajā pusē apgrozījums sasniedza 71,5 milj. eiro un 6,7 milj. eiro peļņu.

AS “Olainfarm” ir Latvijas farmācijas uzņēmums, kas nodarbojas ar medikamentu un ķīmiski farmaceitisko produktu izstrādi, ražošanu un tirdzniecību. Uzņēmums ražo vairāk nekā 60 gatavo zāļu formas. Aptuveni 90% produkcijas tiek eksportēta; lielākie eksporta tirgi: Krievija, Ukraina, Baltkrievija, Nīderlande, Kazahstāna, Apvienotā Karaliste un Polija.

Informācijas avotu saraksts:

1. Puse uzņēmēju eksportē ar Latvijā radītu zīmolu <http://www.la.lv/puse-uznemeju-eksporte-ar-latvija-raditu-zimolu> (13.11.2018)
2. Paziņoti konkursa „Eksporta un inovācijas balva 2017” laureāti! Eksporta čempions – LATRAPs <https://em.gov.lv/lv/jaunumi/17348-pazinoti-konkursa-eksporta-un-inovācijas-balva-2017-laureati-eksporta-cempions-latraps> (13.11.2018)
3. LIAA Eksports <http://eksports.liaa.gov.lv/> (14.11.2018)
4. Latvijas izcilākie eksporta zīmoli <https://www.db.lv/zinas/foto-nosaukti-latvijas-izcilākie-eksporta-zimoli-467967> (14.11.2018)
5. Jaunuzņēmumi kā Latvijas eksporta zīmoli <http://www.labsoflatvia.com/lv/zinas/starp-veiksmīgākajiem-latvijas-eksporta-zimoliem-daudz-jaunuzņemumu> (13.11.2018)

6. Loģistikas firma Kreiss <https://www.kreiss.lv/lv/parmums> (16.11.2018)
7. Datu centri DEAC <https://www.deac.eu/par-mums/par-deac/lv/> (16.11.2018)
8. LATRAPs <https://www.latraps.lv/latraps/kas-ir-latraps> (16.11.2018)
9. Koncerns "Latvijas Finieris" <https://www.finieris.lv/lv/uznemums/par-uznemumu> (16.11.2018)
10. AS Grindeks <https://grindeks.lv/lv/uznemums/par-grindeks/> (16.11.2018)
11. AS Olainfarm <https://lv.wikipedia.org/wiki/Olainfarm> (16.11.2018)

Liāna Isakova
 Jēkabpils Agrobiznesa koledža
 komkova.liana@jak.lv
 Darba vadītāja: Dr.oec. **Ingrīda Veipa**

KOMERSANTU VEIDI UN NODARBOŠANĀS ZEMGALES UN VIDZEMES REĢIONOS

Atslēgas vārdi: komersantu veids, nozares, reģioni, tiesiskā forma.

Metodes: statistiskās un grafiskās metodes.

Pētījuma hipotēze: Populārākais komersantu veids laika periodā no 2012.gada līdz 2017.gadam ir SIA.

Pētījuma mērķis: Izpētīt komersantu veidus un to nodarbošanos Zemgales un Vidzemes reģionos.

Uzdevumi:

1. Iegūt datus no Lurfost par uzņēmumu reģistrācijas un likvidācijas dinamiku, sadalījumā pēc to tiesiskās formas un nodarbošanās veidiem pa gadiem un reģioniem.
2. Veikt iegūto datu grupēšanu un analīzi, pa gadiem un tiesiskās formas, atzīmējot populārākās nodarbošanās nozares.
3. Salīdzināt Zemgales un Vidzemes reģionu pēc iegūtajiem datiem, analizēt un veikt secinājumus.

Rezultāti:

Hipotēze ir apstiprinājusies, jo no 9456 reģistrētiem komersantiem, 8464 ir SIA. Lielākais reģistrēto komersantu skaits Vidzemē ir 2012. gadā, bet Zemgalē - 2013.gadā.

Galvenās nodarbošanās nozares Vidzemē un Zemgalē ir mazumtirdzniecība, būvniecība, mežsaimniecība un mežizstrāde.

Paula Bokāne
 Jēkabpils Agrobiznesa koledža
 bokane.paula@jak.lv

Sintija Veigure
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
veigure.sintija@jak.lv
Darba vadītāja: Mg. paed. **Antoņina Vilima**

MĀJSAIMNIECĪBAS BUDŽETS

Atslēgas vārdi: budžets, ienākumi, izdevumi, mājsaimniecība.

Pētījuma mērķis: pilnveidot zināšanas un veikt lietišķo pētījumu par tēmu “Mājsaimniecības budžets”.

Uzdevumi:

1. Izpētīt mājsaimniecību rīcībā esošos ienākumus un izdevumus.
2. Veikt datu analīzi.
3. Formulēt secinājumus.

Metodes: Statistisko datu analīze.

Rezultāti: Galvenokārt mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi veidojas no darba algas un valsts sociālajiem fondiem.

Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi 2015. gadā ir 996,92€, bet 2016. gadā - 1 017,60€. Kopējie mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi kopš 2015. gada ir paaugstinājušies par 20,68€ jeb 2%.

Visaugstākie mājsaimniecību ienākumi pa vecuma grupām 2016. gadā ir 520,23€ 26 – 34 gadus veciem mājsaimniecības locekļiem, bet vienlīdz zemi ienākumi - 364,10€ ir no 0 līdz 15 gadus veciem mājsaimniecības locekļiem un personām, kas ir vecākas par 65 gadiem.

2016. gadā galvenās patēriņa izdevumu prioritātes ir: pārtika - 26,2 %, mājokļa komunālie pakalpojumi 15,3 % un transports 18,2 %.

Ar katru gadu mājsaimniecību ienākumu līmenis paaugstinās. 2016. gadā mājsaimniecību ienākumi ir auguši par 9,36% vidēji uz vienu mājsaimniecību salīdzinot ar 2014. gadu.

Informācijas avotu saraksts:

1. Kas ir mājsaimniecība un kāpēc tā nav ģimene:
<https://lvportals.lv/skaidrojumi/226277-kas-ir-majsaimnieciba-un-kapec-ta-nav-gimene-2011> (06.11.2018)
2. Budžets: <https://lv.wikipedia.org/wiki/Budžets> (06.11.2018)
3. Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi:
<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/mba/tabulas/metadati-majsaimniecibu-riciba-esosie-ienakumi-eu-silc> (06.11.2018)
4. Mājsaimniecību rīcībā esošie ienākumi pa vecuma grupām:
https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala__mb__ienakumi/IIG100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=ddce1b77-6b1e-4643-b1df-9d939de4e9ce (06.11.2018)

5. Pārtikas produktu patēriņš:
<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/mba/galvenie-raditaji/partikas-produktu-paterins> (06.11.2018)
6. Gaļas produktu patēriņš vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli gadā:
https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala__mb__paterins/MBG161.px/chart/chartViewBar/?rxid=ddce1b77-6b1e-4643-b1df-9d939de4e9ce
 (06.11.2018)
7. Mājsaimniecību patēriņa izdevumi:
<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/mba/galvenie-raditaji/majsaimniecibu-paterina-izdevumi>
 (06.11.2018)
8. Patēriņa izdevumu sastāvs un struktūra sociālekonomiskajās grupās vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī:
https://data1.csb.gov.lv/pxweb/lv/sociala/sociala__mb__izdevumi/MBG060.px/chart/chartViewColumn/?rxid=ddce1b77-6b1e-4643-b1df-9d939de4e9ce (06.11.2018)

Arnis Stupāns

Jēkabpils 3.vidusskola

Slimnīcas 5, Jēkabpils, LV-5202

ide2000@inbox.lv

Darba vadītāja: Mg.paed. **Ineta Raubiška**

SAULES BATERIJAS EKONOMISKAIS IZDEVĪGUMS LATVIJĀ

Atslēgas vārdi: saules baterijas, saules kolektori, off-grid sistēma, on-grid sistēma, saules paneļi.

Pētījuma mērķis: Izpētīt saules baterijas izmantošanas ekonomisko izdevīgumu Latvijā.

Uzdevumi:

1. Izpētīt saules enerģijas savācējus (kolektorus un baterijas);
2. Izpētīt saules baterijas iespējamo saražotās elektroenerģijas daudzumu visā tās darbības laikā;
3. Izpētīt saules baterijas iespējamo kopējo ietaupījumu/peļņu visā tās darbības laikā.

Rezultāti: Saules bateriju sniedz elektroenerģijas ietaupījumu, neatkarību no tarifiem un elektroapgādes traucējumiem, to montāža un apkopšana ir vienkārša.

Visvienkāršākā saules kolektoru sistēma sastāv no saules kolektoriem, solārā boilerā, izplešanās tvertnes, vadības bloka cirkulācijas sūkņa hidromezгла.

Latvijas apstākļos saules bateriju sistēma ar jaudu 1 kW saražo no 850 līdz 1020 kWh elektroenerģijas gadā un 25 gadu laikā līdz pat 252450 kWh.

Klasisko saules bateriju sistēmas uzstāde ir ekonomiski izdevīga, jo šī saules bateriju sistēma ideālos apstākļos ir spējīga nest ietaupījumu/peļņu, līdz pat 24081, 75 EUR 25 gadu laikā.

Optimizēto saules bateriju sistēmas uzstāde spēj sevi attaisnot, jo tā ir spējīga nest ekonomiju/peļņu līdz pat 28842 EUR 25 gadu laikā.

Aprēķinot ekonomiju/peļņu, jāņem vērā, ka pastāv izmaksas, ko paredzēt un aprēķināt ir neiespējam t.i. laikapstākļi, saules bateriju uzkopšanas izmaksas, saules bateriju apdrošināšanas izmaksas, kā arī nav iespējams noteikt elektrības cenu kāpumu vai kritumu, kā arī nopelnītās/ieekonomētās naudas summa ir atkarīga no uzstādīto saules bateriju jaudas.

Optimizētā saules bateriju sistēma, 25 gadu laikā, ir spējīga saražot līdz pat 309200 kWh.

Klasiskā saules bateriju sistēma, 25 gadu laikā, ir spējīga saražot līdz pat 252450 kWh.

Everita Vilkāja
vilkaja.everita@jak.lv
Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Darba vadītāja: Mg.paed. **Gunita Ūdre**

EUROPEAN LANGUAGE PORTFOLIO

Key words: european language portfolio, language passport, language learning.

European language portfolio is a document in which those who are learning or have learned one or more languages can record and reflect on their language learning and intercultural experiences. It has three components: a language passport, a language biography, and a dossier.

The aim of this research:

1. get to know if European people know about the European language portfolio and
2. get to know how many languages an average European knows.

Research tasks: create a survey, collect and analyse the results, draw conclusions.

Research methods: quantitative research method (survey).

Results: In the survey there were questioned 105 respondents via Internet from different countries, in the age between 12 and 52.

Only 23.53% were aware of the Europe language portfolio and have even used it for evaluation of their language skills.

Mostly all respondents know more than one language. An average European knows not only their native language, but at least one foreign language, too. There are so many reasons why people start to learn some foreign language. Usually it is for traveling, moving to other country, for more successful career, for being able to

communicate with some other country residents etc. As well as it is very easy nowadays to start learning any foreign language, because there are so many and different applications, resources in internet, many interesting books where it is possible to get all information from A to Z about language and practise it with exercises or with native language speakers, and most important fact- even without spending money.

Sources of information:

1. Website Europass.
2. Social media Facebook and language learning application HelloTalk.

Edgars Viļums

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
vilums.edgars@jak.lv

Darba vadītājs: Mg.iur. **Guntis Vaivods**

PERSONAS DATU AIZSARDZĪBAS PRINCIPI

Atslēgas vārdi: personas datu aizsardzība, personas datu apstrāde, personas dati, sensitīvi personas dati.

Pētījuma mērķis: Iepazīties ar personas datu aizsardzības principiem un personas datu apstrādi.

Uzdevumi: Izpētīt publiski pieejamo informāciju no Datu valsts inspekcijas un AS “Meridian Trade Bank” bankas. Iepazīties ar informāciju par personas datu apstrādi, personas datiem un personas datu aizsardzības pārkāpumiem.

Metodes: Informācijas analīze.

Rezultāti: Personas datu aizsardzība mūsdienās ir ļoti nepieciešama uzņēmumiem, kas strādā un uzglabā klientu datus. Personas dati ir jebkāda informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu. Uzņēmumiem ir attiecīgi jānodrošina klientu datu drošība un jārespektē personu tiesības. Ja informācija var radīt augstu risku personas tiesībām vai brīvībai, uzņēmumam attiecīgi ir jāinformē persona un Datu valsts inspekcija.

Monta Āboliņa

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
abolina.monta@jak.lv

Armands Vecelis

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
vecelis.armands@jak.lv

Darba vadītāja: Mg.sc.pol. **Marika Boķe**

CEĻU SATIKSMES NEGADĪJUMI, KUROS IR IESAISTĪTI GĀJĒJI,

TO CĒLOŅI UN SEKAS

Atslēgas vārdi: gājēji, ceļu satiksmes negadījumi, statistika.

Pētījuma mērķis: izpētīt ceļu satiksmes negadījumus, kuros ir iesaistīti gājēji un rast ieteikumus, lai mazinātu negadījumu skaitu.

Uzdevumi:

1. Iepazīties ar ceļu satiksmes noteikumiem gājējiem
2. Izpētīt un izanalizēt pieejamo literatūru par pētāmo tēmu
3. Izpētīt ceļu satiksmes negadījumu statistikas datus, kuros iesaistīti gājēji no 2014. gada līdz 2017. gadam un analizēt tos
4. Analizējot datus, atrast negadījumu galveno cēloni un izveidot ieteikumus problēmas risināšanai
5. Apkopot iegūto informāciju un veikt secinājumus

Metodes: empīriskā, statistiskā.

Rezultāti: Var secināt, ka diennakts tumšajā laikā notiek 65% negadījumu, lielākā daļa, kuri nokļūst ceļu satiksmes negadījumos, ir cilvēki gados un 61% nav autovadītāju apliecības, kas nozīmē, ka gājēji neapzinās un neizprot iespējamo risku.

Pēdējo triju gadu laikā situācija valstī ir uzlabojusies, bet, diemžēl, ļoti minimāli.

Informācijas avotu saraksts:

1. <https://www.delfi.lv/news/national/politics/petijums-75-gajeju-cies-pasu-izraisitas-avarijas.d?id=47234391>
2. <https://www.csdd.lv/celu-satiksmes-negadijumi/celu-satiksmes-negadijumu-skaitis>

Guntars Vīksna

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
viksna.guntars@jak.lv

Lauris Grosu

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
grosu.lauris@jak.lv

Dina Valpētere

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
valpetere.dina@jak.lv

Darba vadītājs: Mg.sc.ing. lektors **Aleksejs Zorins**

VIRTUĀLO PALĪGU (CHAT BOT) IZMANTOŠANAS PIEMĒRI

3 INTERNET MĀJAS LAPĀS

Atslēgas vārdi: virtuālais palīgs, mākslīgais intelekts, aplikācijas, mājaslapas, tehnoloģija.

Pētījuma mērķis: izpētīt virtuālo palīgu izmantošanas piemērus Internet mājas lapās.

Uzdevumi:

1. Apkopot informāciju par virtuālā palīga veidošanas tehnoloģijām.
2. Izpētīt virtuālā palīga pielietošanas sfēras.
3. Veikt testus ar pieejamajiem virtuālajiem palīgiem Internet mājas lapās un salīdzināt tos ar cilvēku intelektu.

Metodes: aprakstošā metode.

Rezultāti: Virtuālais palīgs ir datorprogramma, kas mēģina imitēt sarunu ar cilvēku, izmantojot teksta vai balss mijiedarbību.

Populārākā virtuālā palīga pielietošanas sfēra ir lietotāja atbalsts pakalpojumu sniedzējiem Internet mājaslapās.

Izmantojot mūsdienu tehnoloģijas studiju procesa ietvaros, ir iespēja izveidot virtuālā palīga testa versiju ar mērķi, izprast tā darbību un uzbūvi.

Informācijas avotu saraksts:

1. 11 Best Uses of Chatbots Right Now
<https://medium.com/the-mission/11-best-uses-of-chatbots-right-now-1c27764b7e62>
2. What is a Chatbot and How to Use It for Your Business
<https://medium.com/swlh/what-is-a-chatbot-and-how-to-use-it-for-your-business-976ec2e0a99f>
3. Chatbot definition
<https://searchcrm.techtarget.com/definition/chatbot>